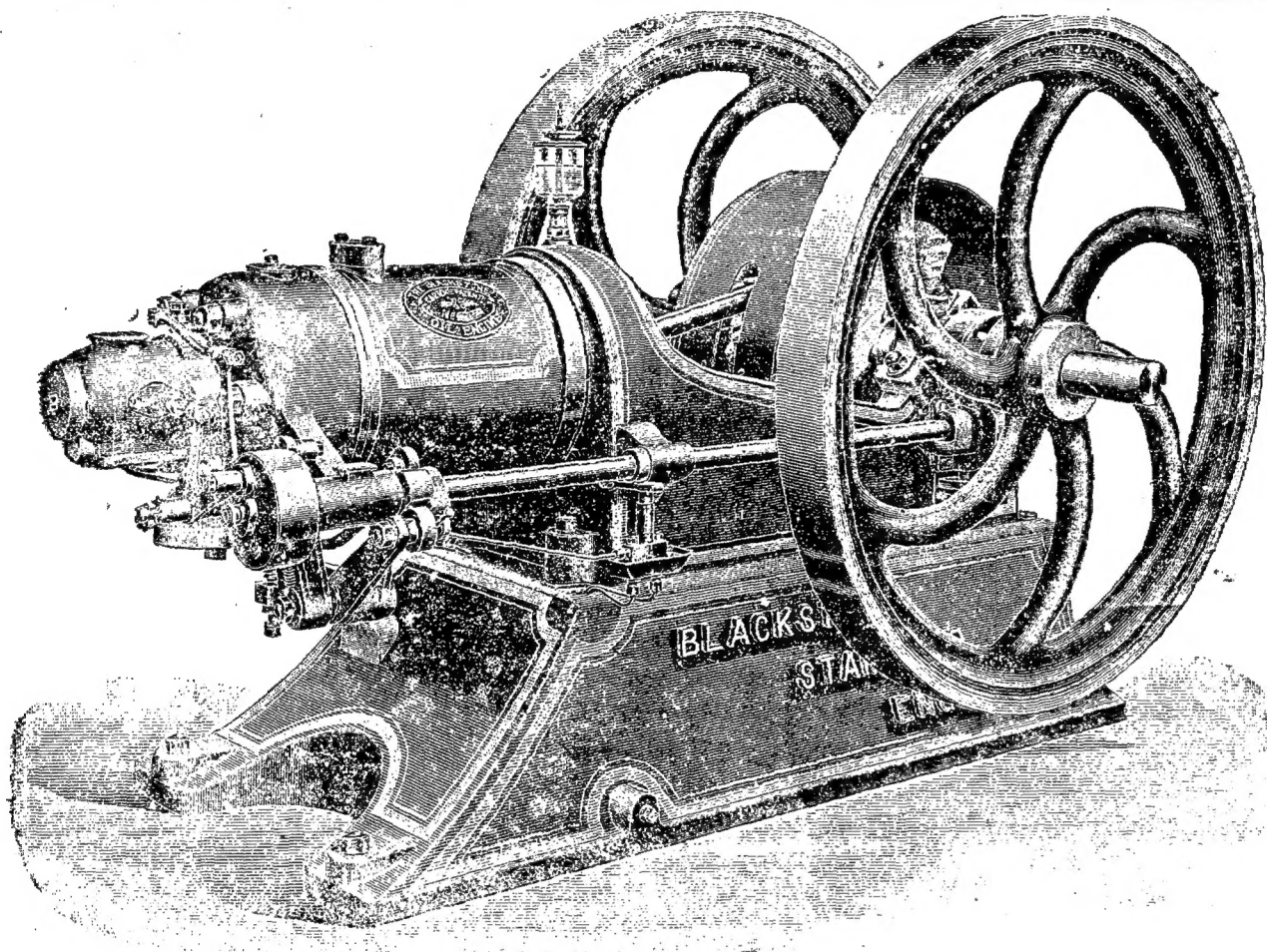

309822

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VO. 6. } చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం జనవరి నెల 22 వ తేది గురువారము } NO. 242
సంపుటము. ౬ } సిద్ధార్థి వామనం వత్సర మాఖమాస శుద్ధ ద్వితియ ౨. } సంచిక ౨౪౨

బ్లాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కీరపూయలు, ప్రాస ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుకయోగించి నడిచేయుచుండు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. రాజనాథులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుదు.

పోలు వివరములు:

హార్వర్డు సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి. వెజనాథ, లావోరు, కంబారు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పలను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నయమగును.

మలభ వెల 0-10-0 అణాలు.

మోహినితైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం శిపో,

6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

12 మాసములకు	18-0-0
6 మాసములకు	9-0-0
3 మాసములకు	4-8-0
1 మాసమునకు	1-8-0

ఆంధ్ర వారపత్రిక చందా

12 మాసములకు	౬-0-0
-------------	-------

"ఆంధ్రపత్రిక" పోస్టుబాక్సు నెం 218 మదరాసు.

160 పుటల పుస్తకము.

అశోకగ్రంథము కావ్యరసానుభవము. ఇది ఒక ప్రత్యేక కొన్ని నిధులను అభివృద్ధి చేయుచున్నది. ఈ పుస్తకమునందు అనేకమైన వివరములు ఉన్నవి. ఇది ఒక ప్రత్యేక కొన్ని నిధులను అభివృద్ధి చేయుచున్నది. ఈ పుస్తకమునందు అనేకమైన వివరములు ఉన్నవి.

వైద్యశాస్త్ర మనోరంజనం. ఇది ఒక ప్రత్యేక కొన్ని నిధులను అభివృద్ధి చేయుచున్నది. ఈ పుస్తకమునందు అనేకమైన వివరములు ఉన్నవి.

అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (1706) 27, చిన్నవాడ, మదరాసు.

అనంత్య మెకటరత్నం.

కృష్ణానందల సభలు.

అయ్యో, గత ఏప్రిల్ నెలలో కొవ్వొత్తలను జరిగిన కృష్ణానందల సభలో ఈసారి సభలు దీనితాలాకాలో జరుపుటకు ఆహ్వానింపబడినందున, ఆహ్వానసంఘముల శీర్ష రతి కనుక జరుపుటగాను ఈ నెల 18-వ తేది సాయంత్రము 2 గంటలకు వెదకేళ్లలో నాగ సభ జరుగును. సభాభిమానులగు దీని తాలాకా వాస్తవ్యులైన విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

కొ|| శివరామ కృష్ణారావు.

చాదరి మహాజనసభ

అయ్యో, 'చతుర్వేద చక్రవర్తి' యగు సరస్వతి స్వామివారి యాధిపత్యము క్రింద జరిగిన సభకు గూర్చి కొన్ని విషయాలు ముచ్చటించవలసియున్నది. (బ్రాహ్మణాండయు ఆత్మస్తుతియు వైచిత్త్యమును చూపించుచున్నది. కమ్మ మహాజనల పీఠము విందు గొలుపుచున్నది. వేదకాలము నుండి విద్యాబుద్ధుల గ్రేడరు లీకాటికి మన కమ్మక్షత్రియుల మనఃశత్రులనులందు నామగ్రేసరులైరి. స్వార్థత్వాగ్రాహిణులగు గణించులందు మాధవరూపై నైన తిలకాదిపీఠుల ఉద్భవించిన కలము మన 'చతుర్వేద చక్రవర్తి' యాధిపత్యమునందు 'వక్షిం భయ'లలో నిండియున్నది.

చాదరిల్లెరు సోదాత్మము విడిచి వరనిందకేముట విశ్రాంతిగాక కక వారి ప్రసంగమును విన్న తదితరవారులెల్లరకు మనంబులు కలరితెనుచున్నవి. తరు గృహము నందు బ్రాహ్మణులు తమ్ము దానముని పిలువగా తమ కిల్లి దండ్రులెట్లూరకుండిరి. అతిభవార్థములందు 'వా' యను వదనాచారగా మన కృష్ణయ్యచాదరి తాతగా రెట్లూరకుండిరి అన్యాయముగ ప్రస్తుతము దోషావరోధబ్రాహ్మణులవై కేముటకు 'జ్యోతి' సంకేతములగు కృష్ణయ్యచాదరి గారికి కార్య సంభవగుణము కాబోలు.

బ్రాహ్మణులు చాదరిలకు దానులన్న - చాదరిలకు మంచులను మూలలనెదా. మూలను నీచముగాఁ జూచుట తేదా. బ్రాహ్మణులు మియం దెంతకొరముగా ప్రవర్తించిరి యంతకంటె యధికముగా మూలయందు మియం ప్రవర్తించి యున్నారె. కావున నిప్పుడు బాకప్రగృహములపై పర నిందకేముట కృష్ణయ్యచాదరిగారి 'జ్యోతి' మంత్రమునే కాక కమ్మమహాజన క్షత్రియ తేజోద్భవమునకు మూలకారణుండగు యా 'చతుర్వేద చక్రవర్తి' గారి ప్రవర్తనమునకు లోకము తెచ్చుచున్నది. బ్రాహ్మణేంద్రుడైనను కృష్ణయ్యచాదరి గారు జ్యోతియును సుతయోగించిన వదంబు జూడ నెడల మండుచున్నది. స్వామిలవారు పఠించిన వేదాంతమందు పఠించిన యభ్యుక్తరణ మేమో. 'తక్కువ' వారిని గౌరవముగా జూచి తరువాత బ్రాహ్మణాధికారమునఁ జేయుదు. తమ 'క్షత్రియ'త్వమున కేమియు భంగము కలుగను.

ఆర్. సుబ్బారెడ్డి

తిరువూరుతాలూకా రైతు.

అయ్యో, మాతిరువూరుతాలూకా రైతుల వైస్యస్థితిని పరీక్షించు విద్యాధిపతి లెక్కనకు గాన్పించుట తేదు. రైతుల శ్రేయోభిలాషతగలుగు మాతాలూకాయందు పరపతిసంఘముగాని రైతుసంఘముగాని విద్యావిహితవలన బయలుదేరియుండలేదు. మొత్తముమీద రైతులందు సామాకారుల జేతులందు బుక్కాఫరీకు లగుచున్నారనుటయం దతిశయోక్తి శేదు. విద్యాధిపతిలా! దీనికి ఉదాహరణముగా నొకచిన్న వార్త వినుడు. రైతు తనచెలికన్న భనమును సామాకారునకు నూటికి రు 0.4-0 వడ్డీ చొప్పున అప్పిచ్చి తమ భాగ్యమునకు తరువాత తమకు వారల దగ్గఱకుంచియే తవ్వకాగునకు భాగ్యమును తెచ్చుకొని సంవత్సరమునకొకటి విడుదలచిన కంటయంతయు వారలకు భారవోయియును. విద్యా విహితవలన గలిగిన యాదింత మీ రెక్కడయునును విని యున్నారా? ఇట్టి వెట్కమువలన రైతు మోసపోవుచున్నాడు. ఒకటి రెండు గ్రామములు తప్ప మాతాలూకాయంతయు జమిందారుల వాస్తవ్యులై యున్నను ఒక్క జమిందారుడే యిట్టి రయతుల స్థితిని తొలగింప ప్రయత్నింపకుండుట దురదృష్టముగాక మరేమని వాకోనవలయును. ఇట్టి మార్పులు జాగుకడున దెట్లు? సర్వమును నాథారభూతులయిన రైతుల శ్రేణికాలమున తమ మాస్త్రులలో పండించిన కంట తమ రుణభరించుటకు పిలువకే ఒక్కభూతిభోజనముతో ప్రేమలు ముచ్చుకొని జీవనము చేయుచున్నార. రైతులభూమిలన్ని

యు! సామాకారులవరము చేయబడుచు ఆసామాకారులచెంత పాతెగారులుగా మారుచున్నార. ఇంక కొంతకాలమునకు రయితునకు భూమికి నెట్టి సంబంధమును లేక రయితులెల్లరు మాతెరులుగాను సామాకారులెల్లరు భూభామందులుగాను మారుట సత్యము. ఇంకను మార్పులు కష్టనిష్ఠావలనను వైచారివలన రైతు లనుభవించు నిష్పాదములు మాతాలూకాయం దుండి కొంతకాలము పరీక్షించిన గాని మహాభూమిలు కానేరవు. కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘమువారు మాతాలూకాపై దృష్టిపరచి నిరక్షులైన కమ స్వసాధకుల దీనావధి బరికితులైన కార్యదర్శిగారైన కామారి వేంకటాచలపతియ్యగారు మాతాలూకా నామము ఒకసారియైన రైతుసభయం దుచ్చరించెట్లు తెలియరాదు. సాటి పీఠ దీక్షితుని జూడక తమ యభిప్రాయకే పాటువదిన జీవాభిమానమును బోధ కానేరదు. గంపలగుడెం. పేట బాచయ్య.

నెల్లూరు కంట్రోలు

అయ్యో, నెల్లూరునుండి విద్యుత్తు ఇతర జిల్లాలకు ఎగుమతి కావించుటనకు ప్రభావంభవుడగు నెల్లూరునుండలపు కలెక్టరు నడింగుడిగారు రంగూరువిద్యుత్తును తెప్పించి అమ్మిచుటచేతను తెల్లవిద్యుత్తును బజారులో రూపాయకు షామారు 8 1/2, 8 1/2 శీర్ష యిచ్చుటయే గాక ధరలు ఇంతకన్న తక్కు నుదముల కన్నెట్లె. ఇతలో ఎల్లారి, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, జిల్లాలకు, విద్యుత్తు ఎగుమతికి వాగముల కట్టయిచేయుట నలనకు రంగూరు విద్యుత్తు రావను అభి ప్రాయములోను వర్తకులు గ్రామములమెంబు తిరిగి మెలకొలుకలు ప్రార్థిభాగ్యము పుట్టి 1-కి 150-152 రూపాయల జరకును, కేసి భాగ్యము పుట్టి 1-కి షామారు 115-120 రూపాయలవరకును ధరలు పెంచి ఒక్కొక్క వర్తకును 100, 150, 200 పుట్టు కొనుగోలు చేయుటయే గాక ఇంకను మ్రొక్కయిన ప్రార్థిభాగ్యము మెలకొలుకును పుట్టి 1-కి షామారు 180 రూపాయలవరకును ఒప్పందముల చేసికొని అద్యాప్తము చెల్లించుచున్నార. నెల్లూరులో ప్రస్తుతము తెల్లవిద్యుత్తు రూపాయకు 8 1/2 ఎట్టవిద్యుత్తు 4 1/2 ఇచ్చుచున్నాడు. ఇంక ఈ సంవత్సరము కొరతల కొనునపుడే ప్రార్థి భాగ్యమునకు ఇంతకాస్త ధరలకు ఒప్పందములు చేసికొని అద్యాప్తము చెల్లించుచున్నపుడు యందు ఇంక ఎంత జాప్తిధరలకు క్రియంపవలయు నని యుద్దేశమో యొకింత వలసియున్నది. ఎల్లారి, అనంతపురం, కడప, కర్నూలుజిల్లాల వారు ఇప్పటికి షామారు 20 దినములనుండి షామారు 56 వేల బస్తాలు విద్యుత్తువరకు కొనుగోలుచేసి బస్తా 1-కి షామారు ఎనిమిది అణాలవరకు ప్రియవేటు ఖర్చును వెట్టుకొనుచు రైల్వే కాగెనులకు కష్టముమీద సంపాదించుకొనుచు తమ జిల్లాలకు ఎగుమతి చేసికొనుచున్నారు. ఇట్లే ఇంకొక నెల దినములు జరిగినచో నెల్లూరు జిల్లాలోని భాగ్యము ఖాళియై రూపాయకు 2 శీర్ష విద్యుత్తు ఇచ్చుచుయే గాక చాలనుండి బీరజముల వికరణివు లగుటయు చాల తగవులు సంభవించుటయు జరుగును. నెల్లూరు మండలములో 9 తాలూకాలు గలవు అందు కొవ్వూరు నెల్లూరు తాలూకాలలో మాత్రము పరివైరు సాగుబడి చేయబడును. పంటలు సమృద్ధిగ వండినే గాని ఈ రెండు తాలూకాలలో పండుభాగ్యము జిల్లాకంఠకు చాలవు నెల్లూరు జిల్లాలోని పరివైరునకు ఆధారమును వెట్టుచే కృష్ణాదివరలె జీవనదికారు. కృష్ణాజిల్లాలోనె నెల్లూరు జిల్లాలోని ప్రతి తాలూకాయందును పరివైరు సాగుబడిచేయుటకు నీజీవనదిలేను. బాగుగా వండినే జిల్లాకంఠకు చాల సమృదు పోయిన సంవత్సరము వెన్న త్వరలో రావంచున ను దురువైరు చేయని కారణముచే పంటలు ఎత్తుకనుటచే జిల్లా కంఠకు చాలవని ఎల్లరకు తెలియును. ఇట్టి స్థితిలో నెల్లూరు నుండి ఇట్లు వివరీతము గ దత్తయండలములకు విద్యుత్తును కట్టయిచేయుట వివాదకరము. నెల్లూరు జిల్లాలో ధూమ విశేషముగ పిపానీల చేయుచుండెడివారు. అపుడు నెల్లూరు పిపానీలని విశేషప్రభావతిగా నుండెడిది. ఇప్పుడు పిపానీల వైరు చేయబోయినను నెల్లూరు విద్యుత్తు మనన వెనుకటి భాగ్య తిలో విశేషము గౌరవముచుటయు వెన్న ప్రయోగందలి జూరలలో నెల్లూరు విద్యుత్తు విక్రయింపవలె నని పలకలమీద పరీక్షనలు చేయుట ను జరుగుచున్నది. ఇంక కావలయు ననిన వెన్న ప్రతి మాక్రియు మాసమునకు కొన్నియంటలు పంప వచ్చుచుగాని ఇట్లు విద్యుత్తు నెల్లూరు జిల్లాలోని వారికే చాల సమృదు వివరీతముగ దత్తయండలములకు పంపుట యొక్కదు వివాదకరము. కృష్ణామండలములో రూపాయకు

షామారు 6 శీర్ష విద్యుత్తు ఇచ్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్టి సమయములో ప్రభావంభవుడని పేరన్నకగనిన నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరుగారు ఎత్తుకు శ్రద్ధ వైకొని ఇప్పుడు జరుగు లోపము లన్నిటిని నవరించుటయే గాక తక్షణం తంతిములక ముగ బర్పావిద్యుత్తు తెప్పించి బీరజములకు తోడ్పడవల యును. లేనిచో బీరజముల కష్టము లినుచుడించుటయే గాక ముందు చాల ఇబ్బందులు సంభవించవచ్చు నని తోచుచున్నది. ఈ విషయము లన్నిటినిగురించి గొ|| రావుబనామూర్ టి. బాలాజీరావునాయుడుగారు ఎట్టి ప్రయత్నములు గానించుచున్నారో తెలియదు. వారు నెల్లూరు మండలమునకు ప్రభా ప్రతిభులుగావున యందు జరుగబోవు చెప్పిపు కానననిర్భా జసభలో నెల్లూరునుండి వెన్న ప్రతి కష్ట ఇతర జిల్లాలకు విద్యుత్తు ఎగుమతికి కంట్రోలు ఏర్పడవలయుననియు, అట్లు ఏర్పడుచుచో కృష్ణామండలపు విద్యుత్తును నెల్లూరు మండల మునకు వచ్చుటకు కంట్రోలు తీసివేయవలయు ననియు ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి ప్రార్థించుచున్నాడు. కంట్రోలు వలన కొంత లాభమున్నది గాని అది చక్కగ జరుపని కారణ ముచేత చాల ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవి. కంట్రోలు ఏర్పర చుచో జిల్లాలయొక్క పరిస్థితిగమనించి నడుపబడవలయును. లేనిచో కంట్రోలు కద్దరినే అంతటను తీసివేయవలయును. ఈ విషయమును గురించి గొ|| రావుబనామూర్ టి. యస్. శర్మగారు మొదలగు నాయకులు ఎత్తుకు శ్రద్ధ వైకొని సామ్రాజ్యకావనిర్భాజసభలో పని చేసినచో గాని బీరజముల కష్టములు తగవు.

నెల్లూరు విలేఖి.

గుడివాడతాలూకా.

(ఒక విలేఖను: యొద్దకుండి)

ఈసంవత్సరము కంటలు గడచిన వత్సరమున కన్న తక్కువగా వండినది. కొరతలనుయమున నెక్కడు వర్షములు పడియుటచే కొన్ని భూములలోని వైరు కొని కనమీదనే తడిసి యుక్కిపోయినవి. కంట్రోలు బాధ మాత్రము అధికము గా నున్నది.

అగ్రికల్చరలు బోర్డు.

ఈతాలూకాలో దొరకనమువారు అగ్రికల్చరలుబోర్డు ను వత్సరము క్రిందకు స్థాపించినారు. ఈబోర్డు కష్టములకు నీ విభవైన సాహాయ్యము చేయుచున్నట్లు కంపించెను. ఈబోర్డు స్థాపించబడినపుడు ఎందరు సభ్యులు చేరినది, ఇప్పటికి ఎందరు సభ్యులు చేరినది ఏరూపముగా ఎంతకు జరిగినది ప్రజలకు తెలియకున్నది.

ఆరోగ్యము.

తాలూకాలో రెండు మూడు మాసములనుండి విషజ్వరము వ్యాప్తియై ఆనేకులు బలియయి పల్లె గ్రామముల యందు కలరా వ్యాధి వ్యాపించి ఆనేకులు మడియుచున్నారు. వైద్యసహాయము వెంటనే ఆరోగ్యశాలవారు చేయిం దురు గాక!

శ్రీల ప్రత్యేకవసతి.

తాలూకాలోని తల్లపుగ్రామములందరి శ్రీలకు ప్రత్యేకము బయలు వసతి లేకుండుటచే వర్ష కాలమున ఆనేక కష్టములకు లోనగుచున్నారు. ఆరోగ్యశాలవారు గుర్తించి తగిన వసతులను చేయుదురు గాక.

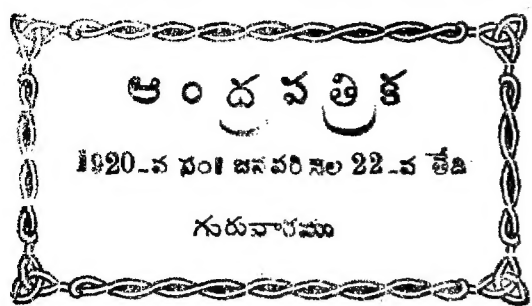
సహకారము.

ఈతాలూకాలో ప్రభుత్వమున కదులేన సంఘములలో నొక యూనియను రిజిస్టరు చేయబడెడిది. ఇప్పటికి అటువలె సంఘములకు వైన కలవు. సహకారోద్యమమును వ్యాపింప జేసిన నూదూర రామచంద్రరావు కంతులుగారు వేముని మండలలక్ష్మీవరసింహారావు కంతులుగాను వందనీయులు.

తాలూకా ఆధికారులు.

డిప్యూటీకలెక్టరు రామిశెట్టి నుబ్బాజ్య కామదు గారు, తహశీలుదారు శింతలవెంకట మనయ్య కంతులుగారు, పీఠ ఇతరుల కార్యక్రమమును, వ్యాయమూర్తులును శ్రజల కష్టములను ఓపికపట్టి వినుగులేక సాకర్యముల విని పరిష్కరించుచుందురు.

భూకంపము. 10-1-20 తేదిరాత్రి 11 1/2 గంటలకు తనకల్లుగ్రామములోను చుట్టు రై మెళ్ల శ్రవణశాలలోను భూకంపము కలిగినది. ఏలాటి నష్టములు కలగలేదు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1920-వ సం॥ జనవరి నెల 22-వ తేది

గురువారము

ఆంధ్ర పత్రిక

—:—:—:—

కరాచీనగరమున ప్రచురింపబడి "న్యూస్ పేపర్" వ్యతిరేక అధికారుల నింతచర్య నొక దానిని బయల్పరచుచున్నది. జాతీయోద్ధమముపై సింధు దేశాధికారుల కెంతటి ప్రేమగలదో, దీనిని బట్టి గ్రహింపవచ్చును. ప్రాథమిక వాస్తావీ గారు, సుదీర్ఘులగు మతబోధకులు. వారు తరుచుగ రాజకీయవిషయములందు పాల్గొనుట కలవాటు జడియుండలేదు. అయినన, అధికారులకు వారిపై కన్నెక్కువగాను. వారు చేసిన తప్పులు మెండు. ఖలాసాత్ సమావేశమున కధ్యక్షత వహించుట మొదటితప్పు. సంధిసభలో పాల్గొనకుండుట రెండవతప్పు. హిందూ మహమ్మదీయ సంఘాత్మకతకు, వారు జనించేయుట తప్పే కద! వీటి నన్నిటిని మించిన దోష మొకటి వాస్తావీ గారు గావించిరి. ఇటీవలనే కారాగృహ విముక్తులై కరాచీనగరమునకు విచ్చేసిన దుర్గాదాసు ఆద్యానీ, మారివాలాగార్లకు పోరులెల్లరు రైల్వే స్టేషనుయొద్ద హృదయపూర్వకముగ స్వాగత మొసగిరి. వాస్తావీగారు రండు పాల్గొనిరి. కాని, సింధు కమిషనరు గారు గవర్నమెంటు భవనమున విందుకు బిలువగ, వాస్తావీగారు వెడలియుండలేదు. ఇంతకన్నను దోషమేముండును? ఈనెల 10 తేదిన, అసిస్టెంటు కమిషనరుగ పిల్లిడేగారు ప్రాథమిక వాస్తావీ గారికి "మీకు వీలగునపుడు నన్ను జూడవలయు" నని లేఖనువ్రాసెను. బుధవారమునాడు తగలు 11 గంటలకు వచ్చి చూచెదనని వాస్తావీగారు బదులు వ్రాసిరి. ఆత్రుకారమే, వారు వెడలియుండిరి. వారిని చూచుట తోడనే, పిల్లిడేగారు "మిమ్మును గూర్చి మాకు సమాచార మెంతయైనను తెలిసెను" అని నుడివెరి.

అటుపిమ్మట, జబ్బుగనుండియు రాజద్రోహులను సత్కరించుటకు స్టేషనుయొద్దకు వెడలియుండియు, జబ్బుగనున్న కారణమున ప్రభుత్వ భవనమున జరిగిన విందునకు రానందులకు, పిల్లిడేగారు వాస్తావీగారిని మందలించ దొడంగిరి. వాస్తావీగారు దోషియని తెలిసియుండియు, వారిని కమిషనరుగారు విందున కేటపిలువవలయును? తమవద్దకు రమ్మనమని పిలిచి పిల్లిడేగారేల చివాట్లుపెట్టవలయును? సామాన్యులకు కారణము గోచరము కానేరదు. వాస్తావీగారు సింధుదేశములో మిగుల కారవముతో జూడబడి నాయకులలో నొకరు. వారికే యిట్టియకారవము దప్పనపుడు, ఇతరుల గూర్చి విచారించ బనిలేదు. వాస్తావీగారికి చర్య యంతయు నాశ్చర్యము గలిగించెను. వలయునెడ, మీఞ్చమువచ్చిన చర్యను తీసికొనవచ్చునని పిల్లిడేగారిలో జెప్పి, వారు తిరిగి వచ్చిరి. అంతట, వాస్తావీగారి కిండిలేఖను పిల్లిడేగారికి బంపిరి.

"ప్రభుత్వభవనమున నాతో మీరు గావించిన సంభోషణము, నాకెంతయు నాశ్చర్యము గలిగించెను. రాష్ట్రాధిపతి కనువగు పరిపాలనావద్దకి ననుసరించుటకు, మీకోవ్వుము లేదని తెలిసికొను

టకు నాకెంతయు చింత ప్రేమముచున్నది. మంగళ వారము సాయంకాలము ప్రభుత్వభవనమున జరిగిన తోటవిందుకు నేను రాతేనందులకును, ఆదినముననే జబ్బుగనుండియు దుర్గాదాసు మారివాలాగార్లను కలసికొనుటకు స్టేషనుయొద్దకు వెడలినందులకును, మీయిష్టమువచ్చిన నిర్బంధమును మీరు వాస్తావీ విధింపవచ్చును వా రిరువురును రాజద్రోహులని నేను తలంపను. భయవిహ్వలముగ రాష్ట్రమున స్వగృహమున కేతెంచుచున్నవట్టివారికి స్వాగత మొసగుట నాధర్మమని నే తలంచితని. సింధుదేశమున ఉన్నతవ్యాయస్థానముచే వారు శిక్షించబడి నటల మీరు చెప్పిరి. కాని నేను మీతోస్వయముగ చెప్పినట్లు, ఏవ్యాధిస్థానమునకును సంజ్ఞాత్వముండనేరదు. తోటవిందు కాహ్వానము సంభవమని, నేను మిమ్ముల నెఱుఁచును కోరియుండలేదు. రూపాయల వారినితియు దయాపూర్వకముగ నా కాహ్వానము బంపిరి. నే నందులకు వెడలకుండుట దోషమయినచో, మీ అధికాంధానమునుండి మీ రేమయిన తేజువచ్చును. అట్టి 'కారవము' ను నాకు జేయమని మీరు జెప్పియుంటిరి. మీమాటల ధోరణి, అనుమానమును, అగౌరవమును, సూచించుచుండును. కొంతసేపటివరకు, నానేత్రే, యము, కర్ణేంద్రియము నన్ను మోసపుచ్చినవా యని, ఆశ్చర్యపడజొచ్చితిని. ప్రభుత్వభవనమున కలసికొమ్మునిపిలచి, నాయడల మీరీతియన ప్రవర్తించెద రని, నే దలచియుండలేదు. ఇకముందు ప్రభుత్వభవనమునం జేవిందు జరిగినను, నా కాహ్వానము సంపుటకు శ్రమదీసికొనవల దని, నే ప్రార్థించుచున్నాను సిద్ధాంతమునకును ఆచరణకును మీరు భేదము చూప మొనరిడిరి. హిందూదేశముయొక్కయు ఆంగ్ల దేశముయొక్కయు మేలుగోరు వారలందరును, స్వాతంత్ర్య సిద్ధాంతము నాచరణయందు జెట్టవలయు ననియు, లేచో భేదజముల నసలే వదలివేయవలయు ననియు కోరుచున్నారు. మీ కిదివరకు జెప్పినట్లు, నేను రాజకీయసంస్కర్తను గాను. కాని, సింధురాష్ట్రములో స్వాతంత్ర్యమునకును, ప్రజాహితీవికేతమునకును భంగము కలిగించుటకు జేయబడి ప్రయత్నముల నన్నిటిని విఫలపరచుటకు, నే నిదివరకు వలెనే ముందును ప్రయత్నించుచుండును. ఆత్మరహితముగ పరిపాలనము, నైతికాదర్శము గోల్పోయి, అభివృద్ధినాటంకపరచును. సింధుదేశములో, ప్రజాహితీవికేతమును పరిశుద్ధపరచి, జలపరచుటకు తగిన నైతికశక్తులు బనిచేయుచున్నవి. మీ రవలంబించుచున్న పద్ధతి గాక, నైతికాదర్శమే సింధురాష్ట్రపు భావిస్థితిని నిర్ణయించును నాశరీరముకనేలే సంకెలలో నున్నను, నా ఆదర్శ సాఫల్యమును వీక్షించుటకన్న నాజీవితమున కెక్కుడు పరమార్థ ముండనేరదు."

పిమ్మట బంపిన మరియొక లేఖలో వాస్తావీ గారిటుల వ్రాసిరి.

"మీరు సూచించిన తోటవిందు, నేను మొదటిలేఖలో వ్రాసినట్లు మంగళవారమున గాక, బుధవారమున జరిగెను. మీరు మంగళ వారమున చెప్పినమీదట, నేను నిజమేననుకొంటి. మంగళవారమునాడే దుర్గాదాసుగారు బొంబాయినుండి ఇచ్చుటకు వచ్చిరి. దీనినిబట్టి మీ వర్తనము మరింత అర్థవిరహితముగ నున్నది. నా రాజకీయాభిప్రాయముల గూర్చి మీరు జాపిన ఎగతాళికి నేనేమియు బదులుజెప్పను. కాని, ఏద్రవలగూర్చి మీరు నిరసనభావముతో బలికితిరో, వారు మానవాభ్యుదయమునకు మూలమైన నాగరికమును విజ్ఞానమును తెదజల్లినజాతికి సంబంధించినవారని, మీరు గ్రహించుట యుక్తము."

వై లేఖలో, వాస్తావీగారు తన ఆత్మ గౌరవమును దేశకారవమున ప్రతిఫలించజేసిరి. వాస్తావీగారు రాజకీయాదోషనాపరుడు గాక బోయినను, పిల్లిడేవంటివారి కార్యములవలన నట్టివారిలో నొకరుగ నుండక మానరు. సంస్కరణ శాసనము నిర్మితమై ఎన్నిదినముగో గా లేదు. సార్వభౌముని ప్రకటనము వెలువడినది కొద్ది దినముల క్రిందటనే. సార్వభౌముడు, ఎల్లరును సంస్కరణ సాఫల్యమునకు తోడ్పడవలయు నని గోరియుండిరి. నూతన దృక్పథ మధికారులలో బ్రవేశించెనని ప్రచురింపబడెను. వారి కికను తగిన ప్రోత్సాహ మొసగుటకు, ఇది వరకే హెచ్చుగనున్న సీనియర్లను వారి వేతనము లింకను వృద్ధిజేయబడెను. చేతికిన స సంస్కరణముల విషయమునకు తోడ్పడుటకు, భారతీయు లన్ని పక్షములవారును, నిశ్చయించిరి. కాని, పిల్లిడేవంటి బ్రాహ్మణ గల యధికారులు దేశనాయకులను అగౌరవపరచి, ప్రాతీ యనుమానములకు చోటిచ్చుచుండ, ద్వంద్వప్రభుత్వము సనముగ నడచునని దలచుట కలుల సాధ్యమిదను? పిల్లిడేవంటి సీనియర్లను యువో్యగులు, కరాచీనగరమునందేగాక, హిందూదేశమునం దంతటను వ్యాపించియున్నా రనుటకు సందియము లేదు. వారిల ప్రాతీవాసనలు విడనాడలేదు. ప్రజాస్వాతంత్ర్యముపై వారికి గౌరవములేదు. స్వపరిపాలనపు యంత్రము వారిచే నికముందు నడిపింపబడవలయును. వారు దానిని తిన్నగ నడవనిత్తురా? సంస్కరణముల గూర్చి మీరీమిరి యుప్పొంగువారి విషయమై మార మాలోచించెదరు గాక!

సంస్కరణములకు తిండి ఎవరు?

అమృతబజారుపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది: "సింహాప్రభువు గారు కవినసమస్య నెత్తికొనిరి. హిందూదేశవరిశోధకులు కొంతకాలము తమ కనులను కట్టిపెట్టి, దీనిగూర్చి యాలోచింపవలయును. సంస్కరణశక్తులు ఉదయించెను. అపుడే జనకు డెవరిని వాగ్వివాదము బయలుదేరినది. మిరి వాదులసభలో సర్ బి. సి మిత్రుగారు ప్రసంగించుచు, అనేకమంది నాయకులు నుదహరించి వారికి సంస్కరిణోదయము నారోపించెను. సింహాప్రభువు గారింతమంది హక్కుల సంగీకరించుట లేదు. మాంటాగూ, ఛెల్మింగ్స్టన్ ప్రభువులే, నిజ జనకు లని, వీరు నేషనల్ లిబరలు అస్సాసియేషను వారిలో జెప్పిరి. విద్యార్థులతో మాత్రము, మాంటాగూ గారొక్కరే జనకులని వీరు రహస్యముగ నుడివిరి. సింహాప్రభువు గారింతటితో నాగినను, సమస్యానిర్వహణము కష్టసాధ్యమే. ఇంతటితో నాగక, తమపేరుకు కూడ జెప్పి, సమస్యను క్లిష్టము గావించిరి. 1915 సంవత్సరమున తాము దేశీయమహాసభ కధ్యక్షత వహించినపుడే, సంస్కరణబీజములు నాటబడెనని వారు చెలిపిరి. కాబట్టి సంస్కరణములకు ఛెలమ్ము పుట్ట ప్రభువు, మాంటాగూగారు, తామును కారకులని సింహాప్రభువుగారి వాక్యములందు క్రిహించవలసి యున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, ఎవరికి గౌరవము నిజముగ జె దునో, మాకు చెలియకున్నది. పరిశోధకులందరు గూడ, ఈ రహస్యమును సాధింపవలసియున్నారు. ఇందుకై త్వరలో నొక విచారణసంఘము నేర్పరచెదరని, తలంచెదము. సింహాప్రభువుగారి యువస్వాసమును వినిన పిమ్మట మాంటాగూగారే నిజజనకు లని గ్రహించి వారి, జ్ఞాపకార్థమై శిలావిగ్రహమును నిర్మింప నెందిన, బొమ్మాండేగారి బుద్ధిసూక్ష్మత కాశ్చర్యము

గలుగుచున్నది. సర్ బి. సి. మిత్రుగారి కేసు యు దోచక, పెడదారుల ద్రోహులకుండ, బామ్మండీగారు నిజపురుషు నవలీలగ గ్రహించ గలిగిరి. వంగదేశీయులకు స్వప్రకృతి లేదనియు, పార్శ్వకు గలదనియు, చెప్పకొనుచుందురుగాదా! అందుకనియే పార్శ్వలు వాణిజ్యమునందు జయ ప్రదులై యుండ వంగదేశీయులు వెనుకబడి యున్నారు. సింహాచలపుగూడ, బామ్మండీ గారి యూహ సంగీకరించినటుల గన్పట్టుచున్నది. శిలావిగ్రహమునకు, బామ్మండీగారు రెండుగు టలలో ఏబదివేల రూపుములను ప్రోగుజేయ గలిగినందులకు వారు సంతసము తెలిపిరి. అట్టి స్థితిలో, కాంగ్రెసుసభ వారు మాంటాగుగారితో బాటు చెలమ్ముపర్చు ప్రభువుగారికి వందనముల స్పృశనండులకు, సింహాచలేల తక్కువట్టిరో తెలి యును. తమ స్నేహితులను సంతోషపెట్టుటకు, కాంగ్రెసుసభపై వారోక బాణమును విసరితేమో? సంస్కరణముల కాధారపురుషుని కనుగొనుటలో, సింహాచలపుగారు కుంజాబులోని మార్గలు లా విధానముగూర్చి ముచ్చటించియుండకపోవుటగాని, దాని కెవరు కారకులో కనుగొన ప్రయత్నించి యుండకపోవుటగాని, శోచనీయము.

మద్రాసు రేవుపట్టణములు

1-18-19 సంవత్సరమునకు, “ఇండియను పోర్టు ఆక్టు” గంజాముజిల్లాలోని గంజాము, సన్న పురములకును, కృష్ణాజిల్లాలో నర్సాపురం, పేరు పాలెములకును, గంటూరుజిల్లాలో మోరిపోల, గంగడిపాలెం, ఈపూరుపాలెం, మోటుపల్లి, ఈత ముక్కలగ్రామములకును వర్తింపజేయబడినది. కాకినాడ, కడ్డలూరులలో, రేవుసములు వృద్ధి జేయబడినవి. వేరుటన్నుల జరుపున కధికము గాకుండ సమద్రముపై ప్రయాణము జేసేడి యోడల నడుపువారికి, 199 సంవత్సరము ఫిబ వరినెలలో ప్రత్యేకకరీక్షలు చెప్పపురియించు నెల కొల్పబడినవి ఆకరీక్షలను నుత్తీర్ణులయినవారికి సర్టిఫికెట్లు బహుబడెను. స్టీమర్ల ఇంజను డ్రైవరులకు సర్టిఫికెట్లుల సచ్చుటకై, కరీక్షల నెల కొల్పబడినయము, ఇండియాప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలో నున్నది. సముద్రముపై ప్రయాణము జేసిన దేశీయులసంఖ్య కొంచె మధికమయ్యెను. వివేదికసత్వరమున తూర్పుతీరమున మంచిగాలి పీచినను, వత్సమతీరమునం దటుల నుండలేదు. ప్రమాదములవలన, 33 గురికి దెబ్బలు తగిలెను. వీరిలో 19 మంది మరణించిరి. రేవుతీరములయొద్ద దిగినవారియొక్కగాని, ప్రయాణముయిన వారి యొక్కగాని సంఖ్య 291,624. ధనుష్కోటియొద్ద, ప్రయాణికుల సంఖ్య హెచ్చుగనుండెను. కోస్తుపీఠ ములను పోర్టుదేశములను సంవత్సరమం దంతలు ను, వెలిగించబడెను. గోపాలపురమువద్ద, ఆవిరి దీపము నెలకొల్పబడెను. ఆదివము దానంతట యుది వెలిగి, యారిపోవుటచే, కీచరుల యవసరము ను తొలగించెను. రేవులలో బ్రవేశించిన నౌకల సంఖ్యయు, బరువు మొత్తమును, వసూలయిన వస్తువులను, 1917-18 సంవత్సరముకన్న వృద్ధి జూపెను. రేవులలోకెల్ల తుత్తుకుడిరేవు ఎగుమతుల దిగుమతులలో ప్రధానస్థాన మాక్రమించుచున్నది. ఈక్రిందివరుసబట్టి రేవుల వాణిజ్యప్రాముఖ్యము తగ్గుచున్నది.

- (1) తుత్తుకుడి, (2) కొచ్చిను, (3) మంగు పూరు, (4) కల్లికోట, (5) నాగపట్నము, (6) కడ్డలూరు, (7) కాకినాడ, (8) తలచేర్రి, (9) కన్న నూరు, (10) పాంజా, (11) భీమునికట్టణము, (12) విశాఖపట్టణము, (13) బందరు, (14) పోర్టు

నోపూ, (15) గోపాలపురము, (16) కళింగ కట్టణము.

ఇందునుబట్టి సముద్రవాణిజ్యమునందు, ఆంధ్ర దేశము మిగుల వెనుకబడియున్న దని కనుగొన వచ్చును విశాఖపట్టణనౌకాశ్రయమునిర్మించబడిన పిన్కట, అభివృద్ధి గన్పట్టునేమో చూడవలసి యున్నది.

క్రొత్తపట్టము.

రాజాపు మదరాసు శాసననిర్మాణసభలో నౌకాశ్రయశాసనము ప్రవేశపెట్టబడుచున్నది. శాసన వాచకత్వకరు, ప్రభుత్వమువారు కారణముల బ్రచు రించిరి. 1844 సంవత్సరమున, రివరెండు ఐజాకు అను వారు, డబ్ల్యు. జె. ప్రెస్టను, సి. హెచ్. ఐరెండుగార్ల మధ్య జరిగిన వివాహమునకు సర్టిఫికెట్లు నిచ్చిరి. కాని, భారతీయకైస్తవుల వివాహ ములకు మాత్రమే సర్టిఫికెట్లు నిచ్చుటకు, ఐజాకు గారికి హక్కుగలదు. దంతతు లిశవునను భారతీ యులుగారు. అందుచే వారిద్దిన సర్టిఫికెట్లుప్రయో జనరహితమయ్యెను. దేశీయకైస్తవవివాహశాస నము, వీరికి వర్తింపదు. అందుచే వివాహము రద్దు గావలసివచ్చెను. పిమ్మట విచారికుగ, దంతతు లిరువురును నికను జీవించియున్నా రనియు, వారి కుమారుడగు ఎ. జె. ప్రెస్టనుగారు మద్రాసు రైల్వేవాలంటీరులలో పాజ్మెంటుగ నున్నాడనియు, తెలియవచ్చెను. కుమారుడగు ప్రెస్టనుగారు, తలి దండ్రులనివాహమును శాసనసమృతము గావించు మునికోరగ, ప్రత్యేకశాసనమును కావించుటకు ప్రభుత్వమువారు దలపెట్టిరి.

తుర్కీ-సమస్య

నేటి తుర్కీవార్తలప్రకారము, తుర్కీ-సమస్య వెనుకబడిపోయె నలయు, బాల్కనిక్కుల యువద్ర వము నెనుగొనవలసిన మార్గము నాలోచిం చుటకు సంధిసభవారిపుట పూనిరనియు, ప్రస్తుత సమావేశమువారు తుర్కీ-సమస్య గూర్చి యో చింతురని తలప విలులేదనియు, తెలియుచున్నది. ఈవార్త ఒక విధముగ ఆశాభంగకరముగ నున్న ను, మహమ్మదీయప్రతినిధులు వెంటనే బయలు దేరి సంధిసభవారికి తమ యుద్దేశముల నెరుక వరచుటకు వీలుగలుగునటులకు సందియములేదు. బాల్కనిక్కుల సమస్యముందర, తురుష్క-సమస్య విశేషప్రాముఖ్య మయినది గావని సంధిసభవారు తలంచుట, ప్రమాదకరము. ఈ సమస్య నెంత త్వరలో సంతృప్తికరముగ జరిష్కరించిన మహ మ్మదీయ ప్రపంచమునం దంతటి శాంతి గలు గును. మహమ్మదీయులలో శాంతి గలిగినపిమ్మట, బాల్కనిక్కుల విజృంభణము తూర్పుఖండమునకు బ్రాకుట కవకాశము తప్పిపోవును.

రాజప్రతినిధిగారిని పిలిపించుట

హంటురుసంఘమువారి ఎదుట జరిగినసాక్ష్యపు వివరము లాంగ్లేదేశమునం దధికముగ బయల్పడు టచే, ఉదారవక్షుప్తకలు ఛెలమ్ముపర్చు ప్రభువు గారిని ఆంగ్లేదేశమునకు రప్పించమనియు, వారికి బరు లింకొకరిని వెంటనే నియమించ మనియు, మాంటాగుగారిని హెచ్చరించుచున్నటుల, కల కత్తా ప్లేబ్సుమీను వత్తికలో ప్రత్యేకతంతివార్త ప్రచురింపబడెను. బాల్కీయమహాసభయు, నిటులనే తీర్మానించెను. హిందూదేశాభిప్రాయములలో, ఆంగ్లేదేశాభిప్రాయ మేకీధించుచున్న దనుట స్పష్టము. ఆంగ్లేదేశమంత్రివర్గమువారి సమయము నం దేమి చేసెదరో చూడవలసియున్నది.

విశాఖపట్టణపు వార్తలు

ఈవారపు భౌగోళినింటుబాడ్లి గెజిట్టులో, విశాఖ పట్టణమునకు చేరువగ ననేక గ్రామములలో జేరిన 7591 ఎకరములభూమి, విశాఖపట్టణ నౌకాశ్రయ నిర్మాణమునకు గావలె ననియు, దానిని తాము వశపరిచికొందు రనియు, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు ప్రచురించిరి.

టంకశాలలు.

1918-19 సంవత్సరమున బొంబాయి కలకత్తా టంకా లలవాద నిత్యమునుండి ప్రజలు తెప్పించిన బంగారమున 2,94,872 రూపాయల వెలగల దానిని తీసికొనిరి. 1917-18 లో 18,86,66,547 రూపాయల వెలగల దానిని తీసికొనిరి. సిద్ధీబాంకినుండి 15,00,000 సిద్ధీ టంకశాల సాధనము కల కత్తా టంకశాలకు వచ్చెను. అం లకు సమానముగ బంగార ముటకు పంపబడెను. ఆమెకానుండి తెప్పించబడిన పెండిసి సిద్ధీ బంగారమునకును ముఘలాగా 8,82,94,147 రూపాయల వెలగల బంగారము పంపబడెను. రూపాయలకు పుచ్చుకొని నందులకు శుంఘానాధికతులకు 1,24,79,891, రూపాయల వెలగల బంగారము పంపబడెను. దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన 16,71,698 వెలగల బంగారముయొక్కను బాంకి బొంబాయి బాంకినుండి పంపబడెను. బొంబాయిలో బంగారు నాణెము లను చేయుటకు ఏర్పాటుచేయబడెను. ఆగస్టు 1918 లో కని ప్రారంభమయ్యెను. 1,295, 872 ఎకరములు ముద్రింపబడెను. మొహరీలనుగూడ పోలటకు ఆధికార మిచ్చుచట్ట ముమో దించబడెను. 2,108,708 మొహరీలు పోయబడెను. వెల 8,16,45,545 రూపాయలు 52,05,86, 809 వెలగల పెండినా నెములు యిండియా దొరకనకు బాంకిని నిమిత్తమే చేయబ డెను. 1918-17 లో 80,77,07, 826 వెలగల దియబడెను. ఆమెకానుండి వచ్చిన దొలయల పెండిసిక రగిం చుటకు కలకత్తాలో గావన విరాపాటు చేయ బడెను. బొంబాయిలో బంగారునాణెములకు పోక చాల వ్య తిమైనది. టంకశాలలలో యికిరిద్దిలక్షలను గూడ జరిగినది

ప్రాలుగారి కేసు.

ప్రాలుగారి రికార్డు తెప్పించుట వ్యాజ్యము గాదు గాక వారి కిచ్చివేయవలసిన కలకత్తా హైకోర్టువారు తీర్మా నింపిన మీదట మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో రికార్డులు వేటకే మంయోక వారంటు చూపి తీసికొనిన ప్రాలుగారు మరల హైకోర్టువారికి దిన్నవించి ఆక్టోబర్ 21 వ తేదీన విచారణకు వచ్చెను. మొద రికార్డు తీసికొనుటకును ప్రాయములు దక్కవనిపోలీసువారిని ప్రాలుగారు తెదించిరి. ఇట్లురదలగూ డను. బాగుగా తరించకలెని అదృష్టముజరల జూదించెను. నెనుక ప్రాలుగారు బోనాజేనుక వలికించుటలు ఆద్రస్తుక యులు. నిజముగారి రికార్డు నిష్కారితే. ఆచట సమీపనే వారు మరల తీసికొనిరి. అది యొకప్రసాదముకలె జరిగినది. ఇది అన్యాయము అని ప్రాలుగారి వ్యాజ్యమునది నడిచెను.

అంతర్జాతీయ కర్మ మహాసభ జేర్పాటుచే తమయను నకు ఆమెరికాలోని కర్మకల విజ్ఞాపన ఆమెరికా సం యుక్తరాష్ట్రములందుంచి “మీ నిపులకు ప్రయోజన బడెను. బ్రిటిషు విజ్ఞాపనకు సర్ భారము అడ్డను సర్ రాబర్డు కిందర్లీగారును, ఆస్ట్రేలియన్, మెక్సికన్, భూమను గారును, రాబర్డుసేని ఇండికేపు ప్రభువులకు సంకరము లను జేసిరి. తక్కినదేశములలో ప్రయోజనపడిన విజ్ఞాపనలలో అచటి నాయకులు సంకరములు చేసిరి.

మెసపొటామియా యుద్ధములో బానిగ పోరాడినందు లకు తెసిందాట రీతునిండుగా కె. జనువారులామగులో గా రికిని, లెఫ్టినెంటు సి. డబ్లియ. మార్వేయన్ను దక్కా.గారి కిని ఎం. సి. దిరుదముల నిర్మిరి.

మాంగిరిసభ

స్వ్యాసు, జనవరి 15:—మి.మండలివాడు శుభి మర తులకు మాంగిరి ప్రిలఃధుల కల్పించి. తి. శుభి మొత్తమును అప్పియాతో నెంటు జర్మియనునద గావించుటను సంధివతె నున్నది.

సంధివివరములు.

స్వ్యాసు, జనవరి 16:—శుభి మరతుల బానిగిండు అందుపై తమ యభిప్రాయముల తెలుపుటకు మాంగిరి ప్రతి నిధులకు 15 దినములు క్షమద యిచ్చబడును. మరతులకారము లాగొల్లావు, జోగొల్లావు సంఘములు స్వాతంత్ర్యమునలో కరింక వలయును. కొత్త మాంగిరిసభాధ్యుల నిర్ణయముల కోక కమిషను ఏర్పాటుచేయబడును. మాంగిరివైఖ్యను 30 వలకు మించగూడదు. పెద్దపీఠగులు నుజయించుటకు వారికి వీలులేదు.

కాంగ్రెసు రాయబారులకు వీడ్కోలువు.

జెన్నాపూరికి విందు.

(కామయ్య భవనమున జరుగుట.)

దీనినెల్ల 18 తేదీన పార్లమెంటు సభ్యులకు జెన్నాపూరి గారు కామయ్య భవనమున కాంగ్రెసు రాయబారులకు వీడ్కోలువు విందుగా నిర్వహించిరి. గౌ. వి. జె. పటేలు, గౌ. జి. ఎన్. కపర్దీ, దాక్షిణిమధ్యయులు ఆనందరెడ్డి, వి. హంద్రెడ్డి, దేబ్బు, ప్రేమ, జి. ఆర్. కృష్ణయ్య, ఆర్. యంగు, జె. పి. పాడే, జి. గడ్డు, బైసమిల్ల, జి. దేబ్బు, గ్రంధీ, వి. హర్ష నాథ్, ఎఫ్. హి., గాయను, వి. భారత్, ఎఫ్. వాల్మీకి, జి. ఇర్వింగు, హెచ్. జి. హార్మన్, దేబ్బు, గ్రాహమ్, ఆర్మెస్ట్రాంగ్ దేవి, జి. కే. టి. బ్రాఫీల్డు, కార్మర్, గిఫ్ఫిన్, ఆర్. రిచర్డ్స్, వి. ఎన్. హ్యూమాన్, జి. జి. జి. బ్రాఫీల్డు, దాక్షిణిమధ్యయులు, దేబ్బు, హంద్రెడ్డి, దాక్షిణిమధ్యయులు, జె. ఎన్. కపర్దీ, వి. హంద్రెడ్డి, దాక్షిణిమధ్యయులు విందునకు విచ్చేసిరి.

జెన్నా, జెల్లిగ్రాఫు, మాంచేపర్తి గార్లును ఈ సమయమున పాల్గొనిరి.

జెన్నాగారు ఆనందరెడ్డిగారి అభిప్రాయమును విని, తమ భారతదేశసాధనములో గల సమస్యలను తమ కెల్లర కెంతయు సంఘటింపజేయునో నుండి వనియు, వారు స్వతంత్ర పక్ష బోధన సమయమున వారిని వదిలివేయ వలసివచ్చినందున కెంతయు విచారించుకొని ఉన్నదనియు చెప్పిరి. భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణములనుబట్టి భేదాభిప్రాయములు ఉన్నను, అది మిగుల సంపూర్ణముగా, అసంతృప్తికరముగా ఉన్నదని తలచుచున్నారని అభిప్రాయము. అయినను ఈ విల్లు ప్రజాకృత్యములను, భారతభూమిపై పుట్టిన వర్షపు నీరును తలచుచున్నారని భారత ప్రజలనుబట్టి నెత్తుకున్నామమున కేంద్రము కలిగివచ్చు నిశ్చయము అని వారు నడిపిరి.

జెన్నాగారు ప్రత్యక్షమై మిమ్ముల కాంగ్రెసు సభాపక్షమునకు తన సోదర పక్షమునకు ఈ గౌరవమునకు తమ స్వీకృతుల నర్పించిరి. ఈ దేశమున కెంతయు ప్రాత్యానాథముగ నుండిన తలచుచున్న మిమ్ములను విడుదల చేయు విచారము గలిగించుచున్నది. తలచుచున్న ప్రజాపక్షము మాత్రమే గాక ఆపక్షపు సభ్యులెల్లయు మాకొకరినొకరి ప్రాత్యానాథము తలచి మేము యెచ్చటికి వెళ్లిరి ప్రజాపక్షమునకు స్వీకృత్యములు చేయుచు. వారు తమ సామర్థ్యాన్ని ప్రస్తుతము కార్యకర్తలనుబట్టి తెలుపుచున్నామని, మా ఉద్దేశ్యము న్యాయము గుర్తించి, కాంగ్రెసు ఆలోచించుచు చేయుకొని సుసంక్లిష్టమైన భారత రాజ్యాంగమును, భారతమున కొనసంపాదించిన దని మిమ్ముల కిట్లు చెప్పిరి. మిమ్ములకు చేసిన యావకారమునకు, మాకు చేయవలసినవికారములను వందయును. జెన్నాగారు గారికి ప్రత్యేకముగా వరుసగా వచ్చుచు వచ్చింప వలసియున్నది. వారు ఒక్కరే కాదు అందరూ కలిసి కృషి చేయవలసివచ్చింది. మాలో నామమానము అనుండియు వింతరము నుండినది. ఏకీకరణము తెల్లప్పుడును కృతజ్ఞులై యుండెదరు. మేము వచ్చినపని పూర్తి చేయుటకు ఆకాంక్షలను మేము వున్నాము. విల్లు సంకల్ప ప్రకటనలు చేయి. సమాజసృష్టికరమైన మంచి చేర్చబడలేదు. స్వయంస్థితి మాత్రమే గుర్తింపజేయబడలేదు. కేంద్రప్రభుత్వముపై నెట్టి అధికారమును నొసంగబడలేదు. రాష్ట్రములలో కూడ కార్యనిర్వహణాధికారము అధికారవర్ణమువారి హస్తములందుండి యుంచబడింది. ప్రజాపక్షాభివృద్ధిని సాధించునది గల విధముగా విధి కార్యకర్తలకు లోబడి యుండక తప్పదు. అట్టి కానన మెరికి సంకల్ప ప్రకటనలు? ఈ సమయముననే నిరంకుశాధికార ప్రాబల్యము కూడ వెల్లడి చేయబడినది. అమృతసరపు హక్కు తెల్లరకు అలబడి కలిగించినది. ఈ కాననములన నెట్టి ఆకార్యము లికముందు జరుగవలెనో పోవుట కలగజేయు లేకమునలేదు. సామర్థ్యాభివృద్ధిని దేని రాజప్రతినిధియు వారికి కలిగిన భాగ్యవ్యవస్థలకు నియమించునెడల వందయు హక్కులు జరుగుట కెట్టి విధియమున లేదు. ఈ హక్కులన్నియు రాయలు కానన నిరంకుశాధికారమున. నైక్, నియంతృత్వము లీదారులు కలగజేయు ప్రారంభమున విధించియుండిరి. ఈ రాజ్యాంగ కాననమున దారుణ కర్మలకు నిలిపి వేయగలదా? లేదని

వేరే చెప్పి నవనరము లేదు ద్వంద్వపాలనావిధాన మి కానన మందలి మహాలోపము. భారతప్రభుత్వమువారు మొదటనే మిమ్ము లోపములకు కాంగ్రెసును నడిపిన మాంటాగుగా రెట్టి అధికారమును ప్రజల నకే మేల చేయలేదు? యూపిఎఫ్ నేర తన్నము. భారతప్రభుత్వము వారు తుల్యముగా నుండి ఆధునిక పరిస్థితుల కననుకూలముగ నున్నది. అది విమర్శకులకు నుండి మాంటాగుగాన చెప్పినమాట మంత్రిత్వము లభించిన రేయివార వారి అభిప్రాయము? కేంద్రప్రభుత్వాధికారము సంపూర్ణముగ యధాస్థితియందే యుండలేదని వారు చెప్పిరి. అనగా వారు ముందు, అది ప్రాచీనమైన యా ప్రభుత్వ మావిధముగనే ముందులే యుండవలెనట!

భారత ప్రజలు విశ్వవ్యాప్తములై నుభవించుటకు ఆర్థిక రహితమును ప్రభుత్వము గొప్ప అపాయము గలగజేయును. లేదని పండితు లాడేకమున చక్కగ లేదు. ఈ సూత్రకానన యా ప్రభుత్వము నాత్మకమనియ్యకముగ జేయుటలేదు. భాగ్యత ఆడివేల మైశ్వర్యమైన నన్ను బ్రతికెను పార్లమెంటువారి యందున్నది. ఈ కాననము భాగ్యతాయుతప్రభుత్వమునకు వాస్తవాంతరము యని నుండియు మమ్ము విడలేదు. దీనిని తీరస్కరింపవలయునా అంగీకరింపవలయునా యాన ప్రశ్నలో మనకు వున్నది. వారి సహకారమున కెట్టి కాంగ్రెసు సభి నిర్ణయించవలసియున్నది. కాని భారతీయులు చిన్నచిన్న ముక్కలతో కృషిచేయవలసి కాదు. వారు రాజకీయస్వాతంత్ర్యమున వాంఛించుచున్నారు. అందులకు లేదనిపక్షము వారి సహాయము నాపించుచున్నారు. లేదనిపక్షమువారి కోరికను సఫలపరచెదరని దృఢముగ నమ్ముచున్నాము.

తరువాత రైలు ఆనందరెడ్డి హంద్రెడ్డిగారు కాంగ్రెసు సభకు వచ్చుట కిట్లు సంజేషమున సభవారి ఆహ్వానమునకు ప్రజ్ఞాపెట్టిరి:—

లేదనిపక్షమువారు కాంగ్రెసుసభకు సోదర వాత్సల్యముతో అభినందనము లర్పించుచు సామ్రాజ్యస్థ స్వతంత్రపాలనా లభికి వారు గావించు ప్రయత్నములయెడల సంపూర్ణ సానుభూతిని వెల్లడించుచున్నామని వాగ్దానము చేయుచున్నారు. మాంటాగు సంస్కరణము లభ్యముగ నున్న వని గుర్తించుచు. భారతదేశమునకు ర్వలో రాజకీయార్థిక స్వాతంత్ర్యము లభింప గల దని వారు నమ్ముచున్నారు కాంగ్రెసు ప్రతినిధు లగు వి. జె. పటేలు మాన్యునవారి కృషిని లేదని పక్షమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

(సం) దేబ్బు, ఆదమయ్య.

లేదనిపక్షపు అధ్యక్షుడు.

ఈవిధముగ ఆలోచించి నిరంకుశము నంపించుటకు హంద్రెడ్డిగారు కిట్టి వీడ్కోలు గారు వందయు లర్పించిరి. ఓద్యాయాదు, దేయగర్ల అకార్యములనే సంపూర్ణముగ అంగీకరించునండి వీడిపోవలయునని అభిప్రాయము కలిగి తరువాత ఈ క్రింది కోరికలను సఫలపరచవలసిందని పటేలుగారు కోరిరి.

- [1] రాజప్రతినిధిని నిలిపింపవలెను.
- [2] నవీ మైకేలు ఓద్యాయాదును విచారించవలెను.
- [3] జనరలు దేయాయన వనియండి తొలగింపవలెను.
- [4] ఇండెస్ట్రీ, రైలులు కాననములను యాభిమానులు లేదనిపక్షమువారు తోడ్పడవలయును.
- [5] తుర్కి సమస్యను కృషికరముగ పరిష్కరింపవలయును. లేదని ప్రపంచమంతట భీభత్సము చేయు పరిస్థితు లేర్పడ గలవు.

లేదని పార్టీవారి కోరికలను: సానుభూతి పూర్వకముగ తిలకించి, తదనుగుణముగ ప్రతిపదిస్తారని మాన్యునవారు చెప్పిరి.

కష్టముల ననుభవించిన భారత సోదరి తిలకముల గూర్చి ప్రేమతో సహజముగా తరువాత యావస్థనించెను. లేదనిపక్షమునకు భారత స్త్రీల పక్షమున వందయుల నొసంగెను. వందయులలో, ఇతరప్రజాపక్షములలోను యవకు లనేమలు నిర్భాగముల ననుభవించుచున్నారు. వారికి యేమి? ఆహ్వాన సరములో 2000 మంది నివాసులైరి. ఇంటిరద్ద వీరికి నిలపించువారికి యేమి? నిరాధార లగు భారత స్త్రీలు దుర్భర దుఃఖమున ప్రవృత్తులైరి. ఇట్టి స్థితిలో బ్రతుకుదేశము ఇతర జాతులలో నెట్లు కలదు? తిరుగగలదు? మేము స్వస్థ ప్రజలను మాకు కోరితిమి. మంత్రిత్వవాది లేని యీ సంస్కరణ మాలవలన నేమి ప్రయోజనము?

దాక్షిణిమధ్యయులు రెల్లరకు వందయు లర్పించిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను. — “ఇండియా” పత్రిక.

యంత్రశాలల పనివాండ్ల సమ్మెకట్టు

దొరతనమువారికి విజ్ఞప్తి.

21వ తేదీ ఉదయము బొంబాయిలో చి.చె.పా.గి. యొక్క పనివాండ్లు చేలకొలదిగ మరల చేరి, హరిసోపునా వైసను, బండ్లవైసను రాష్ట్రవివరసాగిరి. సైనికులు రాగానే పనివాండ్లు చెదరిపోయిరి. నిన్నటితోపాటు [20వ తేదీ] జరిగిన అల్లరికి జరిగి 21 వ తేదీన చాలమంది దుఃఖములకు తెరలేచెను. పోలీసు సైనికదళములు కావలిగా ముందున్న కొద్దియందీ మాత్రమే తెరలేచి వారైనను నిర్భయముగ వ్యాపారమున సాగింపలేదు. యజమానుల సంఘమువారు 21 వ తేదీన సమాజకేంద్రము ఆలోచనచేసిరి కాని వివరములు తెలుపబడలేదు.

జుభ్యరత్తి సంఘమువారు గవర్నరుగారికి విజ్ఞప్తి వంపిరి. అభ్యుక్తుల దగుచూడవలసినది సంతకముతో విజ్ఞప్తి పంపబడెను. యజమానుల సంఘమువారి ప్రత్యక్ష ప్రయత్నము నిర్ధారముగాలేదు. పనివాండ్లకు కొంత సహాయము చేసెదమని యజమానులు స్పష్టపరచునరకును పనివాండ్లు పనిలో చేరుట కంగీకరింపజేయజేయ. కాన మా సంఘమువారు కొన్ని మాచనలను తమకు పంపుచున్నారు. యజమానుల జుభ్యరత్తుల సంఘముల ప్రతినిధులు మీ అభ్యుక్తులకై సమాజకేంద్రము కావలెను ఇట్టి సమ్మెకట్టులవలన నగరమునకు చాల నష్టము కలుగును. అది మరలమరల జరుగకుండ నివారించుటకు సాధ్యమగునంతరకు ప్రయత్నింపవలెను అందులకు పనివాండ్లకుగల యిబ్బందులను సరిగ తెలిసికొని వారిని తొలగించుటకు చట్టము చేయుట మాన్యుచు నివారణోపాయములను జరుపవలెను అందులకా యిబ్బందులను తెలిసికొనుట కొక సంఘమును నియమించవలెను. మొదటి సభలో స్నేహభావముతో సమానాయములను గూర్చి మన మాతోచింపవలెను. పనివాండ్లు వెంటనే పనిలో చేరు పద్ధతిని చేయవలసిన సహాయమును యజమానులు వివరింపవలెను. అట్టి పనివాండ్లు మా సభలో జరిగిన సంఘము వారు కార్యకలను పనిలో చేరదని హెచ్చరించుటకు బలమగు ఆధారములుగలవు. పనివాండ్లు గూడ తమకు పనిలో చేరదను. కార్మికుల కుటుంబజీవనమును సామర్థ్యముగ చేయుటకుగూర్చి మామించుట కొక సంఘము నేర్పరచవలెను. అసంఘమున యజమానుల పనివాండ్ల ప్రతినిధులను సమర్థుడై కార్మికుల సంకతులను తొలగింప అభ్యుక్తులను నుండవలెను. మేము రాయబారులమునకు నడుపుచుండుటలే వారిభరి కను లేకునకును తమకు ప్రాముఖ్యతని యంతరం కాగి లేదు. కార్మికుల నామములతో నొకము నుడివిన వాక్యము లిందుములమున మీకు తెలుపుచున్నాము. మొదటి ఒకయంత్రశాలలో పనివాండ్లు సహాయము కార్యనిర్వహణకు నికడకేగి క త సంతకత్తురపు బోనమునిచ్చుచు అడిగిరి. అతడుండులకు తీరస్కరించుటగాక అసాంభావముతో వారి నవమానించెను. అందులకున ఆయన కాలలోని వారందరను పనిమానిచేసి యితర యంత్రశాలల కడకేగి తొందర చేయసాగి. వారిని గని యంత్రశాలలయజమానులు పని నిలిపివేసి పనివాండ్లను వెదలి పొచ్చుచిరి. కాని తక్కిన యంత్రశాలలలో పనివాండ్లు ముందుగా పని మానివేయలేదని అతడు తెలిపెనని విజ్ఞప్తి కుండు ప్రాయముడెను.

21-వ తేదీన పనివాండ్ల మహాసభ జరిగింది. గవర్నరుగారికి విజ్ఞప్తి పంపబడెను. పనివాండ్లు అల్లరిచేయకుండాదని చంద్రావర్మగారి సంతకముతో కరపత్రమును పనివాండ్లకు పంచిపెట్టబడెను. జుభ్యరత్తుల సంఘము కార్యకర్తల సభలో నుపస్థితినించిరి.

జుభ్యరత్తుల సంఘము

ఈసంఘము యజమానుల నుండదగును. ఇతరున్న సంఘసభ్యు లిద్దరును బొంబాయి కాన్సలేటును యంత్రశాలాధికారుల సంఘములకు చెందియున్న పోలీసులకు కొకమున రైల్వేకంపెనీలకు చెందియున్న ప్రాంతకంపెనీ కొకమున ప్రతినిధులుగా నుండవలెను. ప్రభుత్వసేవలో దొంగి యొక డభ్యుక్తుడుగా నుండదగునని బొంబాయి ప్రాంతకంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు యిండియా ప్రెస్సుకు తిలక ప్రాసెసు.

జెల్లిగ్రాఫు ఉద్యోగుల కోరికలు

100-కి 20 మొదలు 100 వరకు ఆదాయమును హెచ్చుచేయవలెను. ఇండ్ల బాడుగ ముసరా అందరికిని యిచ్చవలెను అని

కోరవగుట అని లాహోరు తెలిగ్రాపు ఉద్యోగుల ఉపసంఘమువారు నూచించిరి. 18-వ తేదీని లాహోరులో ఈ సభ జరిగింది. 200 మంది అన్ని ద్వారాలవారు సభకు వచ్చిరి. ఉత్పాదకీ సూచనలను భావగ్రాహ్యమున వహించిరి. చాల మంది కరుణల యిట్లుగలవన వివరించిరి. మనము అధికారుల ను గాన, సమైక్య కట్టు వారము గాము. కాని మన కోరికలు న్యాయమైనవిగాన దొరతనమువారు వెంటనే మన యిట్లుగలవన తొలగింపవలెను. అని వారందరూ రావల్సిందినది కచ్చిత నిశ్చయముగా నుడిచిరి. తీర్ణములకు పాల్పించుటకు వారు కోర్ని నూచనలను చేసిరి. 1-80 రూపాయలకు తీర్ణముగలవారికి రెట్టింపు చేయవలెను. 800 రూపాయల తీర్ణముగలవారికి 100కి 20 చొప్పున పాల్పించవలెను. ఈ కుభ్యవారికి తరమువారిని పాల్పించవలెను. ఇండ్లబాడుగలవన ముజరా అందరికిని యియ్యాలకు సంఘమువారి విజ్ఞప్తి నేగాని ఆశ్రయించు కృత్తుల వినతులకు ఉద్యోగులు లెక్కచేయగూడదు. విజ్ఞప్తి పంపి త్వరలో త్రుత్తులను కోరుటకోసంఘము సేర్పరుపవలెను. కవులకు రూ. 5 ఇంటిబాడుగ ముజరా నియ్యవలెను. ఈ తీర్ణములను ఇండియానుంచి, రాజగ్రామిని, కర్నూరు, డైరెక్టరు, సోమయాజుల జరణలకు పత్రికలను పంపవలెను. అని తీర్ణమిచ్చిరి. చందాను కనూలు చేయవలెను. సార్వభౌమనిక వందనము లర్పించుట.

20 వ తేదీని అలహాబాదులో తెలిగ్రాపు ఉద్యోగుల సభ జరిగింది. ప్రధానసంఘమువారు చేసిన తీర్ణములు సంక్షిప్తముగా మన్నవి. వారు కోరినతీర్ణములు న్యాయముగా నున్నవి. వారి తీర్ణముల ప్రభుత్వోద్యోగులు సరియగు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునందున వారు వర్తకసంఘములకు వ్రాయుట గూడ సులభమని సభవారు తీర్ణమిచ్చిరి.

20 వ తేదీని డిల్లీ నగరమునందలి యుద్యోగులు సభ చేసిరి. తీర్ణముల వృద్ధి చేయవలెనని తీర్ణమిచ్చిరి. సిమ్లా డిల్లీ ముజరా 100 కి 50 వంతున పరిచారములకు గూడ నియమము. అదనపునికి ముజరాను పాల్పించవలెను. గాత్రముని తగ్గించవలెను. అందరిని యింటిబాడుగను ముజరాయొక్కలకు అని తీర్ణమిచ్చిరి.

18-వ తేదీని లక్నో నగరపుటా యుద్యోగుల సంఘ సభ్యులు 150 మంది సమావేశమైరి. వారిప్రధాన ప్రధానము (సంఘాధ్యక్షుడు అధ్యక్షుడు. వహించిరి.) ప్రతి సభ్యుడును రెండు పింద చందా కోట్ల సారిగా నియమము చేయవలెను. ఉద్యోగుల యిట్లుగలవన డైరెక్టరు జనరలుకు తెలుపవలెను. మనయిట్లుగలవన తొలగింపవలెనని కోరుతు ఇండియానుండి ప్రధానమంత్రికిని తండ్రివారలను పంపవలెనని వారు తీర్ణమిచ్చిరి.

ఆవుల ఎగుమతి.

గుజరాతునుండి 60 వేల ఆవులను ఎగుమతిచేసి రకు వార్త అసత్యము. 1919 లో 1548 ఆవులను ఎగుమతిచేసిరిని బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. సింధుతీరమునుండి చాల ఆవులను గేదెలను పంపబడెను. సింధుతీరమునుండి మాడలను ఎగుమతి చేయలేదా అని యీ నెల 10-వ తేదీని హిందీపత్రిక ప్రకటించినది. అందు 1918 ఏప్రిలుమొదలు 1920 జనవరి 21 వరకును లెక్కలు ప్రకటించబడెను. మైకోద్యోగులు తంపించిగాక 2 ఆవులు మాత్రమే పంపబడెను. గేదెలనును కంకలడతేను. మైకోద్యోగులు 802 ఆవులను 257 గేదెలను పంపిరి. వానిలో గున్నులూడ కొద్దిగా నుండవచ్చును. కే. 21 నెలలలో గేదెలను ఆవులను 106 మాత్రమే సింధుతీరమునుండి పంపబడెను. 1915-16 లో పశువుల జనాభా జరిగినది. ఆవులు సింధులో 7 లక్షలు ఆవులను 280 వేలు గేదెలు నుండెను. ఇదిగాక మాడలు 565 వేలుండెను. నిరుడు చాల కరువు అనన్యమయ్యెను. కాని లానులేలా మున్నగు పక్షుల అములనుండి చాల కరువులు మెట్టవారిని తీసికొని రావడెను. పిని రాకవలనగడ్డి దొరకుట మంత కష్టమయ్యెను కాని పొడి అధికమయ్యెను. వర్షములు తరలగనే మరల సమకృతులను తోలివేసిరి. అందువలన పొడి తక్కువయ్యెను. పాలధర పాచ్చెనని ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

మొయిల స్త్రీయరు:—మంటా స్త్రీయరు 8-వ తేదీ టిపాలలో లండను నగరమునుండి వచ్చుచున్నది. 25-వ తేదీ ఆదివారమునా గురువారము 5 గంటలకు బొంబాయికి వచ్చును.

గవ గోదావరి మండలసభ.

మా కోరికలు వ్రాయుచున్నాము.

14 వ గోదావరిమండలసభ పితాపురమున కావ్యసంఘము జరిగినది. దీని సీసంవత్సర మొదలుకు సెలవుదినములలో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. విద్యారోమములకు హాజరేలు ప్రపితాపురపు రాజావారిని సత్కారమునకు కథ్యక్షులుగ నందు డని తీర్ణములను కోరికలును కిందకు కోరియున్నాము. ప్రతి రాజావా రీహాంతమున చెప్పపురే కేగి మేయిసెల తుదివరకవలె నేయుందురు. ఆ కారణముచేత గాబోలు వారివద్ద నుండి గీరింపకాల మని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. జిల్లాసంఘకార్యదర్శి యగు దుర్గల మూర్త్యురాజుగారు తీర్ణమిచ్చి పితాపురమున కేగి యీ కుంద్యమున ప్రతిరాజావారిని ప్రతిరాజాపు చెల్లయ్యమ్మా గావులనాద్యు జమిందారిగారి దివానుగారి ఇతర ప్రముఖులను దర్శించి పిమ్మట కార్యసంఘము సెలవుదిన సేర్పరచి వచ్చిరి. కారణాంతరముచేత ప్రతిరాజావారు సభ వాటికి పితాపురమున నుండకపోవుట సంభవించినను సభకు వారియొక్క సహాయసంకేతము గొడవయింద సేరదని రూఢిగ నమృతమయ్యెను. కార్యసంఘమునకు ప్రాపుమొక్క గా తులూ కథ్యక్షులుగన, మల్లాల గోపాలరావు, గాడేపల్లి మూర్త్యురాజు యజ్ఞశర్మగారు కార్యదర్శులుగను, కొత్త వెంకట్రాజుగారు కోశాధ్యక్షులుగను నియమించబడిరి. కొత్తపల్లి, కోలంక, మల్లం, గొల్లపూడి మొదలగు పేరుపడిన గ్రామములవారత్యుత్సాహముతో సహాయము చేయుట ముక్త్యుత్తరమున్నాము. మండలమునకే గాక, రాజధాని నుంచే గాక, భరతఖండనుండం తట ప్రభాతి నుండితీసిన ప్రతిరాజా గావు వేంకటసుపీతతి మూర్త్యురాజుప్రభురాజధాని యగు పితాపురమునందు మండల సభ సర్వతోజనులు గావించుట కవతీ వారందరు వీక్షు వహించియున్నాడు.

ప్రతి మొలవరం బాలభారతీనమాజమువారు బెజవాడలో ఈనెల 24 తేదీ తనివారము రాత్రి 9-30 గంటకు సా విత్రినాట క ము ను ప్రదర్శన మొనరింతురు. రేట్లవివరం:—రు.2, 1-8-0, రు. 1, అ.8, బి. 4. ప్రేలకు ప్రత్యేక స్థలము 0-8-0. (2030) కె. వట్టాభిరామయ్య, కావ్యదర్శి.

1920-సంవత్సరపు అందమైన క్యాలండరు.

మా క్యాలండరుసంఘము లోకమాన్య తెలకు గారి కుటుంబము 8 చిత్రచిత్రమైన రంగులతో ప్రచురించియున్నాము. క అణాలు వెలగల తపాలా బిళ్లలు పంపువారికి ఉచితముగా పంపబడును. SNEHAL & Co. Bombay No 4.

ప్రకటన (2012)

వాపట్ల అడిషనల్ డి||ము||కోర్టులో

ఫయల్ O. S. 758 of 19 తదవర్తి వెంకటస్వామి కుమారుడు సుబ్బారాయుడు సాకిక. చీరాల వాపట్ల తాయాక పోలూరి కొండయ్య కుమారుడు సరసిన్యాం సాకిక కనిగిడి డి||ము||కోర్టు యిలాకా పోటగోగులవల్ల. వాదిపేట ప్రతివాది వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రామిసరి కోటు తాలూకు వెల్లపూరి ఆరంభ ఫాయుదాలు 1920-0-0 రూపాయలు రాబట్టుకొనుటకు దావా దాఖలు చేసినాడు. ఈ ప్రతివాది 1920-వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 12-వ తేదీ తను పేరుతో ప్రయత్నము నిమిత్తము - అనగా సదన వాయువాట ఖయ్యుకగాని, పీడరుగారి ద్వారాగాని హాజరు అయి, ఇక్కప్రక్క కేసు తెలియజేయవలెను. K. Venkata Rao. 21-1-20. వాది పీడరు.

నెల్లూరు మండల సంఘము, చెన్ను కట్టలము.

నై సంఘము తరపున నిన్న సామంత్రము ఘా రిక్త లకు భద్రయ్య గార్లను వీధిలో కే. ఏ. వీరరాజువా చాన్ల గారి యింటిలో ఒకసభ జరుపబడెను. ఈక్రింది తీర్ణములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను. 1. ఇచ్చట కనూచేక మయిన నెల్లూరు మండల సంఘ సభ్యులు, కేళాభిమానులు, పురపంచముల సోదరులు అగు శ్రీయుత కొండూరు కుమార స్వామిరాష్ట్రగారి, ఆకస్మిక అకాల మరణమువలన, నామం డలమునకు గలిగిన తీరని శోకమున కౌతల విచారిత్రు యున్నాడు. 2. ఆగ్రానవాధిగతిగా రీతిరవా సామధూనిని దుఃఖితున్న లయన వాంతులుంబయ్యుండు తెలియవరదుకు కథికార మిచ్చబడెను.

ఈ తీర్ణముల నామోదించుచు శ్రీయుత ముంగమూరు నరసింహారావుగారు, వి. రామకృష్ణగారు, కే. వి. మాధవరావుగారు ముటలాడిరి. శ్రీయుత కుమారస్వామి రాష్ట్రగారు విద్యాధ్యక్షులను దెక్కకు శ్రద్ధహించి యుండిరి. మాజినమాత్రముననే వాస్తవ్యులయ్యెడిరి. అటుతరువాత వారెవరు కనబడినను, తమ మిత్రులయొక్క కుటుంబ సభి గురు, వారికి కుంచి సలహా నిచ్చుచుండెడివారు. వీరు సంస్కృతమునుండి, అర్థశాస్త్రమును 'Political Economy' భాషాంతరికరించుచుండిరి. అది సకము మాత్రమే యిగిసిరి. వీరు మిక్కిలి కేళాభిమానులు కలిగియుండిరి. లోకమాన్య బాలగంగాధర తి. కు గారు చెప్పపురికి వచ్చినప్పుడు వారిని సందర్శించుటకుగాను, వారి వృత్తికి విచ్చేసి, తిలకును చూచుచు గాని, నెల్లూరు నగర తు దచ్చి పొమ్మని ప్రార్థించిరి. లోకమాన్యకు, ప్రస్తుతమువారి ప్రార్థన సంగీకరింపలేక పోయినను, త్వరలో నెల్లూరునకు వచ్చెదనని చెప్పిరి. లోకమాన్యకు నెల్లూరు విచ్చేసినప్పుడు వీరు తనిలోపము చాలా కనబడవలెను. వీరు హోమయూల తరపున చేసిన పరిశ్రమ మిగుల ప్రశంసనీయము. ఆగ్రానవాధి తర్జున వహించిన రావురామాయి గుమ్మలూరి వెంకటరం గారావుగారు, కుమారస్వామి గారిలో దిరపంచములు లేకున్నను వారి బుద్ధికుశలతను గురించి విచరుని యుటిచునియు అట్టివారి మరణము దేశమున దెల్లెవలకు విచారకరమనియు జెప్పిరి. స్వ. జానకిరామమూర్తిగారు ఆగ్రానవాధిగతిగారికి సంఘము కక్షయన వందనము లర్పించిరి. వెంకట రంగారావు కంతులగారు, ఉన్నతి నిద్య సభ్యుల సమయము కయి, తాము, సెలవుల కొదవి, యీ పట్టణముగా ప్రధానని, విద్యాధ్యక్షుల యిందభిమానమును దయచేసి తీర్ణమున్నారని నడిచిరి. సంఘము నియమములలో శ్రద్ధహించిన కే. ఏ. వీర రావువాచార్ల గారికి, దయతోవారి గృహమును, మాసభ జరపించు కొనుట కొనంగినంగుల కౌతల కృష్ణతా తూర్వక వందనము లర్పించిరి. అంత గంట 6½ లకు సభ ముగిసెను.

ప్రపంచమందలి విషమస్థితి కంటికి కొక కనబోవోయము చాలాచింతించుటకు అంతిమార్గము వాటికై అర్థిగ మహా సభలను జరుపవలసిందని మూసనకు, పీడితులకు, మూర్ఖులకు వాండరువిట్లు, ట్రాపు గారు, స్వీట్లర్లకు, డెస్కా-స్కా, స్వీడెను, గార్వే, ఫ్రాన్సు, బ్రిటను, హాలెండు ప్రభుత్వములవారికి విజ్ఞాపనల నందిరి. సభ ప్రారంభ సత్కారముల కొనరించుటకు బూనుకొనవలసిందని ఆమోద సంఘ క్రావ్యముల నర్తక సంఘమువారు కోరబడిరి. జాపాను, జర్మనీ, అస్ట్రీయా మొదలగు ముఖ్య దేశముల ప్రతినిధుల నాహ్వానింప నుద్దేశించబడెను.

పెనుగొండ డి||ము||కోర్టులో

స్టాల్ నంబరు 75/1919 వాది:—కోటగొండ కిష్టప్పకొమారుడు వెంకటసాని నాయుడు. ప్రతివాది:—నడ్డి గంగమ్మ. 28-12-1918 తేదీకి సహాయక ప్రమాదిత త్వరకు వాదిపేర ప్రతివాది వ్రాసియున్న పత్రం వా. చిల్లర వా. సహవాకి అయిన రు.29-14-0 లకు వాకిని 28-1-1914 తేదీ యిచ్చేలావనను తప్పితే రు. 1కి వాల్లంపెనాలు నడ్డితో వ్రాయించి యిచ్చిన పత్రం వాకికి 9-10-1916 తేదీలు చెల్లు రు. 15 లు పోను రు. 80 లకు వావాదయబడినది ఈ దావా 2-2-1920 తేదీలు ఫయల్ హింగురుకుగాను సర్వయంచబడినది. [2082] G. V. Subba Iyer Pleader

సింహా ప్రభువుగారు

కలకత్తాకు వచ్చుట.

ఒక అనభూతి సభ.

సింహా ప్రభువుగారు సంస్కరణముల చట్టముపై ఇచ్చిన అభిప్రాయములను అధిష్టించుటకై 18 వ తేదీ ఆదివారం పాఠశాలలను కాలేజీ స్కూలులను రోజు పాఠశాల బడిగను సింహా ప్రభువుగారు పోవుమార్గమునందును కాలేజీ స్ట్రీట్ నందు ఆర్యులు అగుర్చుటకై, ఆ ఆర్యులమీద యీ క్రింది భావములు పెద్ద అక్షరములతో వ్రాయబడెను.

“అగింజ కాదు! బాగుగ పెరిగిన వృక్షము”

“అందరకు స్వాతంత్ర్యము అభిలషించవలయునని, కొందరికి మాత్రమే ప్రభు బిరుదములను కొరకు పొడిగారు”

“హిందూదేశము స్వరాజ్యము పొంద అర్హమైనది”

“బ్రిటిష్ పాలనాబాద్ బాధక ముంచుకొనుదు”

“జనరల్ డయరుగారికి కలిసి పనిచేయుట రుచివా?”

“ప్రజలు స్వాతంత్ర్యము పొందుచున్నారనిగాని, కొందరకు మాత్రము ఉద్యోగము లభిస్తునని కొరకులేదు”

“బ్రిటిష్ వర్తమాన వర్తింపుదు”

“జనమైన భారతీయుడైనై భారతీయుల ఆశయములను ప్రకటింపుడు”

సభకు అనేక కేటకములు కన్పించుచుండెను. ఇట్టిసభ జరుగునని ప్రకటనలు నందిపెట్టు బడలేదు. సభ కిగంటుకే ప్రారంభించబడినను స్కూలులందు ప్రేక్షకులతో నిండియుండెను. బి. వి. సేక గారు అధ్యక్షత వహించి ఇట్లు ప్రసంగించెను.

“సింహా ప్రభువుగారు స్నేహితులు స్వాతంత్ర్య మిచ్చెద మని ప్రభువులను ప్రకటించుటకై. ఇప్పుడు ప్రజలకు తెలియని యీ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటను దని ప్రకటించుటకు దురుద్దరు. మి రి వా దు ల కనుక చర్య లిట్టివియే. కాంగ్రెసు కక్షయేవారు, కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము మరే ప్రభువైన మున్నగు మిరవాదులు, హిందూదేశము స్వరాజ్యము పొంద నర్హమైనది అభిప్రాయ మొనగుచుండెడివారు. ప్రభువుగారు హిందూదేశము ప్రస్తుతము బాధ్యతాయోగ్యతను పొంద అర్హమైనది కాదని భావము ప్రకటించిరిగాని. సింహా ప్రభువుగారు అభిప్రాయముతో ప్రజలు యోధినియై లేచి గట్టిగా చెప్పుచున్నాడు.”

పిమ్మట అక్రంభాన్ గారు పంజాబు ఘోరములను గురించి చెప్పి ప్రభావవంతము లాసంగిని యీ సంస్కరణ చట్టమున కెట్టి విజయము లేదని చెప్పిరి.

జె. యల్. బెనర్జిగారు.

పిమ్మట బాబుజీ తేజలూర్ బెనర్జి గారిట్లు ప్రసంగించెను.

“సింహా ప్రభువుగారికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చు విషయములో నాకెట్టి అభ్యంతరములేదు. అయితే ప్రజలకు మిక్కిలి స్వాతంత్ర్యము ప్రభాసమయ్యుచు యుండునట్లు చున్నదని చెప్పుట కష్టము. అసత్యమును పుట్టిగా చెప్పెదను. ప్రజల స్వాతంత్ర్యము పొంద నర్హమైనది ఎట్టి ప్రమాదమునకు ఈ ప్రభువుగారు బాధ్యులేదు. వాస్తవముగా కాననను చట్టము కానిదివలన అను సింహా ప్రభువుగారికి స్వాతంత్ర్య మొసంగదమా? కాంగ్రెసు శుభాధ్యక్షులై హిందూదేశము ఇంకను స్వరాజ్యము పొంద నర్హమైనది కాదని చెప్పినందులకు స్వాతంత్ర్య మొసంగదమా? లేక పార్టీ మెంటు సభయందు మంజూరులో 18 గురు మాత్రమే ఉరితీయుటకై రు చెప్పినందులకు స్వాతంత్ర్య మొసంగదమా? దీనిపై మీకి స్వాతంత్ర్య మొసంగవలెన? ఇవన్నియు సింహా ప్రభువుగారు రూపొందిన పత్రము. ఇంక చేయని కుట్రలు చెప్పెదను.

ప్రజల నేతలు ప్రవాసమునకు పంపబడుచుండగా ప్రభువుగారుగలచో రు మీకి స్వాతంత్ర్య మొసంగవలయునా? పంజాబు ఘోరములను తెలియచుక ముగియె మాటలాడనందుల అను మీకి స్వాతంత్ర్య మొసంగదమా? దీనిపై మీకి స్వాతంత్ర్య మొసంగవలెన? ఇతడు విజయభారతీయుడైన, ఇతనిదేశమునందు భారతీయుని రక్షమే పొరుగుండిన లేన బిరుదములకు అతడును తల్లిదండ్రుల ఉద్యోగమునకును పదవికిని రాజీనామా యొసంగియుండలేదు. అయితే ఇతడు గడచిన వేల సంవత్సరములను పంజాబునందు జరిగిన ఘోరకరమాత్యులను గమనించియు గమనించక మానకు వహించియుండె కదా? మీకిందు భారతీయ ప్రజలందరు స్వాతంత్ర్య మొసంగవలెన?

భూషేంద్రనాథ్ బాసుగారుగూడ ప్రభువుగారివలెనే అనేక గౌరవములను పొందియున్నాడు. బాసుగారి కిప్పుడు

క్రొత్త హోదా బోధించుచున్నాడు. దాగుడుమూర అటు అడవి దిద్దిన మీద బొంబాయి నుండి హిరము కెప్పిరి. మీరీ జీవితము రయి ఒక దాగుడుమూర అటు కదా! మీరీ జీవిత మంతయు కేవలము కటాక్షాపము ఆదంబరము కనుక ముత్యము నీ నిండియున్నది గదా! ప్రభువుగారు మీరు అమెరికా కి కాంగ్రెసు నందు గోష్ఠీ గారిని కరి హిసిం చిరి. బారిపాటునందు జరిగిన సభయందు ప్రభుత్వమువారి కరివ కాననము ప్రయోగవిధానమును తీవ్రముగా ఖండించెను. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి పున సంస్కరణములకు ప్రజలు వందనములు కనుప్పించవలయు నని హిరము బోధించుచున్నాడు.

సింహా ప్రభువుగారు సంస్కరణ చట్టములను లాభములను విరించిరి. వారి అభిప్రాయము లిందుక వివరించెదను. ఈ చట్టములకు ప్రజలకు అర్థమైనట్లు మిక్కిలి వివరించెదను. ప్రభువుగారు చెప్పిరి. స్వాభావమున మంత్రియగు మీరీ అసత్యము చెప్పుట మిక్కిలి అశ్రద్ధవగు విషయము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వాభావ్య కాననసభవారే అర్థిక విషయమునందైనను ఏకాభిప్రాయము గలవారైన ఇండియా కార్యదర్శి ఎట్టి కృతీకేళు ఉత్తరవులను ప్రకటించ బాడదని బాంబాయి కమిటీవారు సలహా ఇచ్చియున్నాడు. ఇదియే అర్థమైనట్లు చెప్పుట కేవలము పొరబాటు. రొట్టెలు చట్టము నుండగలను ప్రభావతీర్థిలందరు ఏకగ్రీవముగా చట్ట నిర్మాణమును అధిష్టించెను. ప్రజల అభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు తిండిరా! ఇకముందు మాత్రము సాటించెదనని ఎట్లు చెప్పుచున్నా? నై సామ్య కాన్వెన్షన్ కార్యదర్శి సభయందొక వైస మువ్వకు సభ్యులు అందరైనను అది ఒక గొప్ప లాభ మనియు ప్రభువుగారు చెప్పినారు. 12 గురు సభ్యులతో మాత్రము భారతీయులుగా నుండిన అధికారులూధ మేమియు చేయరను. సింహా ప్రభువుగారు భారతీయుడే. మీరు సభ్యులుగా నున్నప్పుడు వాస్తవముగా కాననము ఆమోదింపబడెను. ఏకే ఆ కానన నిర్మాణమునకు ముఖ్య కారకు లని చెప్పుచున్నా. క్రొత్త చట్టము ప్రభావము సింహా, బాసు, ముఖేంద్ర భారతీయులు మాగురు సభ్యులుగా నుండినవిడిచి కి వాస్తవముగా కాననము ఆమోదింపబడు ను గదా! ప్రజలు కిట్టి మార్పు అధికారుల లాభము ననుభూతును గదా?

ఇట్లు ఆదోళనము సూపుచున్న ఇంగ్లీషువారికి కోపము వచ్చునని బాసుగారు భయపెట్టుచున్నాడు. ఈ బెనరింపులల్ల భయపడు కాలము పొయింది. భారతీయులు ఇంగ్లీషువారి దుకుకు కాదుకొని యుండుటలేదు. మా మాట్లాడు మా కియ్యకులయనని కోపమున్నాము. భారతీయుల ఆశయములు వ్యాజ్యములయనని లయియు కావున కిప్పుక విజయము చేయరు ననియు నమ్ముచున్నాము. పరాత్పరునిపై భారతమునైతి జుకక, గొంకక, వ్యాధిమార్గము వరించెదను. అంగ్లేయులు ఉదారభావాలై ఆ పుడ పుడు ఇచ్చు స్వల్ప సంస్కరణములను ప్రజలు ఆసిం చుట లేదు. మన యుద్ధయభ్యుచై. వాభారపడి, స్వయంకృషి నే నమ్ముకొని సంకల్ప పూర్వముగా నుండందెచ్చుచు దూరభమై ప్రకాశవంతమై యున్న స్వాతంత్ర్య మోక్షము పొందుటకు ఉత్సాహముతో ప్రకటింపవలెను.”

పిమ్మట వండిక ఉమేష్ చంద్ విద్యార్థుగా రిట్లు ప్రసంగించెను. సింహాగారికి ప్రభువు బిరుదము ఇయ్యబడినది. మీరు ప్రభువులనకు మీకి ఫకీర భావములు అలవడినవి. అంగ్లేయుల దుకుకొరకు మనము కాదుకొన యుండిన, వాడు మనలకు కుక్కలకక్కలుగా కరిగించెదరు.

గా. యం. అబ్దుల్ కాసిం గారిట్లు చెప్పిరి:—1908 సంవత్సరమున జరిగిన మద్రాస్ కాంగ్రెసునందు బాసుగారు ప్రవాసమునకు పంపబడి 9 తెంగాలీల విషయమై తీవ్రముగా మాట్లాడిరి. పిమ్మట అనేకులు నిష్పాధితులైరి. అనేకులు ప్రవాసమునకు పంపబడిరి. అనేక ఘోరమాత్యులు జరిగినవి. అయినను ఆ బాసుగారి విషయమై కక్కమునైన మాట్లాడలేదు. ఏదో ప్రమాదవశాత్తే సింహా ప్రభువుగారు రాజీనామ రంగము ప్రకటించెట్లు కనకుచున్నది. భారతీయుల ఆశయములు ఇచ్చున, ముఖములు, దుఃఖములు ఏవియు ప్రభువుగారికి తెలియవు. సింహాగారు ఎట్టి ప్రకటన నియమగు దేశవేన యొనర్చెదను నాకుతోచదు. పిమ్మట సభవారు ఏగిరిగముగా క్రింది తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

తీర్మానము.

సింహా ప్రభువుగారు సంస్కరణ చట్టముపై యొసంగిన అభిప్రాయము భారతీయుల అభిప్రాయమునకు కృతీకేళ మైన

దనియు, ఈ విషయము నొసంగబడిన స్వాతంత్ర్యము ప్రభావవంతమున యొసంగ బడింది కాదని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

పిమ్మట ప్రజలు సభవారికి సింహా ప్రభువుగారు పోవు మార్గము ప్రక్కన నిలిచి అరగంట కాలము “సింహా ప్రభుత్వము” “మిరవాదులకు కిగంటలేదు” అని అరచుచుండిరి. ఒక కృతీక మిరవాదనాకులు అండిరి. మరొక ప్రక్క కొందరు పోలీసువారుండిరి. ప్రభువుగారికి స్వాతంత్ర్య మొసంగవచ్చిన వాకవీరే. ఇంక అనభూతి వేల సంఖ్య జనులు ‘సింహా ప్రభుత్వము’ కిగంటలేదు, విశ్వాసపూరిత లగు భారతీయులకు కిగంటలేదు అని అరచుచుండిరి. అత్యుబాధు పులిక.

దేవికిరు సేనాని సందర్శనము.

లండను, జనవరి 16.— నోనోహానీవకండి దేయిలీ ఎక్స్ ప్రెసుకు కిట్లు కంటి వచ్చెను. టాగ్రాగువద్ద సందర్శించగా దేవికిరు సేనాని ఇట్లు చెప్పెను. బోల్షెవిష్టు ముఖము వికరీతముగ గుమికూడుటలను నేను పంజాబు మొండితిని. ప్రాచ్య (చీను) తేతము లింకను నహాయ మొనరించునని నేనాశించుచున్నాను. ఎవరు పెట్టిపరాయ మొనరించునను యొద్దము మాత్రము జరుగుచుండగలదు. కొంతకాల మాగిన నాగి పోవచ్చును. కాని మరల యొద్దము జరిగక లేవదు. ఎల్లప్పుడు ను బ్రిటిషువారే విజయ మొందుచుండుటకు భరించాలను జర్మనీ సహాయము కొరవలయునని కొంతమంది అనుచున్నాడు గాని ఆ వనికి నే నెప్పుడును నమ్మలేను.

జీవితవ్యయము

లండను, జనవరి 20.—ఇంగ్లండు ఆచారకాభాధికారి సర్ కామ్యూలరాబర్ట్సు గారు ఒక ముఖ్య వ్యాసములో నీక్రిందియంకములను తెలియబరిచిరి. “సరఫరాను కల్పనకుచుండుటయొక వికరీతముగా పాచ్చిపోవుచుండుటకు కారణము. అందుచేత క్రొత్తరాబడి మార్గములను మనము చూచుకొనవలయును. బోల్షెవిష్టులతో కల్పనచేయుట అసహ్యకరము కాని యొక్క సరఫరానులేది బ్రిటిషువర్తముమరల అభివృద్ధి చెందుట కచ్చము. ఎడమోరు మ్యూంకెడల రాబట్టుకొనుట ముందియో లేక జీవిత వ్యయము మరింత పాచ్చిపోవుట ముందియో కిర్పయింపవలయును మర్యాద యొక్క మ్యూంకెడల కల్పన చేయుటకు తగిన వేరవును బాడగలయును. మనము తెనువును బాడకాలకుండిన జర్మనీ, ఆమెరికాను కల్పన బాడగలవు. సోవియట్లు ప్రభుత్వమునందు గూడ నెట్లా కలసిలుపుకొనుకొనిన రుమ్యాన వాకార సంఘములతో ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రయత్నము జరుగుటకై. కచ్చులవార్డుగారు సోవియట్లుతో ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రయత్నము జరుపునంత అనందర్ప మింకొకటి లేదనియు సోవియట్లుల ప్రభుత్వమున నహాకారసంఘము లన్నియు ననుసరిన వనియు తెలుపబడెను.

బెర్లిను కార్మికులు.

లండను, జనవరి 18.—18-వ తేదీన కార్మికులను కొంతమందిని చంపిండుటకు నమ్మకమైన తెలుపులు బెర్లిను సాంఘిక వాదులు 24 గంటలు నమ్మకట్టు యత్నించిరిగాని కార్యము లేకపోయెను. కొంతమంది మాత్రమే నమ్మకట్టిరి.

తురుష్క సంధి.

లండను, జనవరి 15.—దేయిలీ న్యూసు ఇట్లు వార్తాయుచ్చుచున్నది.—తుర్కీ విషయమున తలవని తలంపుగా మిత్రమండలివారి అభిప్రాయము మారిపోయినది. ప్రస్తుతాదేశముల ప్రకారము నల్లానుగారు కొన్ని వరకులకు తోబడి క్షమాపణి నోపిలునం దుండుకట్టున్నది. ప్రైయిట్టు స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలగకుండ కొంతభూమి మిత్రమండలిస్వాతంత్ర్యమున నుండును. ఆర్యునియనుల స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి లోపము నుండదు.

అడ్మిరల్ టిక్కు సమస్య

పార్లమెంటు జనవరి 15.—అడ్మిరల్ టిక్కు సమస్యకు గూర్చి జరుగుచున్న రాజకీయములు చూగినవి. ఇత్తు ఏర్పాటు జరిగెను. ఇటలీ దాని కంగీకరించెను. కాంతి సంస్థాన వార్డు దాని నంగీకరింపవలెనని క్లమెంకోగారు బాగోళ్లుతులకు బోధించెను. బెల్జీకు వారితో నాలోచించవలయునని బాగోళ్లుతులు ఇత్తుయేర్పాటుల నచటికి కరిమియాలమున తెలిపిరి. రాజీనామా కనుకూలముగ 16 వ తేదీన జనాబు వచ్చునని తలంపబడుచున్నది.

స్థానికాది వార్తలు

(౧)

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:— విశ్వవిద్యాలయము వత్తున రావుబహదర కె. వి. రామనాథయ్యగారు కార్పొరేషన్ కు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

జే. సి. ఆదంగారు— ఫీవ్ (వెసిడెన్సీ మాజిస్ట్రేట్) గారు జే. సి. ఆదంగారి యొక్క నెల 28వ తేదీనుండి 8 నెలల పాటు ఇత్యుబడినదని తెలియచున్నది.

హాగరర్ వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్లు:— పి. కేశవశెట్టిగారు, యన్. జి. భవనాల రామనాథంగారు, పి. నారాయణ స్వామిమొదలియార్ గారు, మల్లినా అబ్దుల్ నుబాక్ గారు చెన్నపురి కార్యవెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్లుగా నియమించబడిరి.

సత్యమూర్తిగారి యువన్యాసము, నెల్లూరు:— నెల్లూరు కృష్ణాజ్యసమితివారి వత్తున సత్యమూర్తిగారి దివ్య న యువన్యాసము, నిర్వహింపబడుచుండెను. ఆయన న్యాసమునకు, ఒంగోలు వెంకటరంగశర్మ పతులుగారి రథ్యక్షర వహించియుండిరి.

శ్రీ భగవత్ తత్వబోధిని సభ:— ఈ సభవారి యజమాన్య క్రింద రాబోవు కలివారం 5 గంటలకు గడద గర్వపరచును అదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామిని శ్రీనివాస కళ్యాణమున హిందూ ధర్మ లాజికల్ స్కూలులో ప్రహస్త్రీ వండిత బి. లక్ష్మణాచార్యులవారిద్దరూ కాలక్షేపము గావించబడును.

తిరువళ్ళిక్కేటి సంగీతసభ:— ఈ సభవారి యజమాన్య క్రింద 25వ తేదీ అదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు వెంకటాచల శెట్టిపిల్ల 1వ నెంబరు గృహమునకు కుంభకోణంవాస్తవ్యులగు బ్రహ్మ వందావళికాస్త్రీగారు మయూరధ్వజోపాధ్యక్షులు హరిః ధాకాలక్షేపము గావించెదరు.

ఇ. తాడ, శ్రీ గామనిలాస గ్రంథమాలవారి 1820 సంవత్సరము క్యాలండరు మాత్రాగ్రంథమున కంపబడినది. ఆంధ్రదేశ పుస్తక భాండాగారము కల్ల నుతియుగ వంతు చున్నార మని కార్యదర్శిగారు మాట వాసిరి. కాన వలయు వారు వ్రాసి వదలుదు. విలాసము:— శ్రీ రామ విలాస గ్రంథ మాల, ఇ. తాడ, పి. కాపురం, గోదావరిజిల్లా.

కలకత్తా ఆంధ్రవిద్యార్థులు:— కలకత్తాలోని ఆంధ్రవిద్యార్థులు సిటి కాజేజి హాలునుండి మొదలు యూనివర్సిటీవైస్ ఛాన్సలర్ ఆగు సి. రామలింగారెడ్డి గారికి విందాసంగిరి. మిలిటరీ అకాడమీ ఆఫీస్ ఆఫీసర్ ఆగు రావు పాపి బ్ యన్. రావులకు శెట్టిగారు అగ్రానవాధిత్యము వహించిరి. రెడ్డిగారికి ఒక విసతిశ్రీ ముసుగువదెను.

న్యూఢ్విగ్గెట్ హత్య:— కాడంబూరు మైనరు జమీందారుగారిపై మోపబడిన హత్య కేసును బొంబాయి హైకోర్టుకు యీ నెల 26వ తేదీ యందు విచారించ బడును. ప్రభుత్వమున సి. సిద్ధి స్మిత్ గారు బొంబాయికి వెళ్లుచున్నాడు. దాక్షక స్వామి శాఖ్, వి. యల్. యశి రాజ్ గారు సిండియన్ వత్తున వాదించెదరు.

బెజవాడ డివిజను ఉపాధ్యాయులసభ:— ఈ నెల 31 వ తేదీన బెజవాడ తాలూకా కంకిపాడు గ్రామమున బెజవాడ డివిజన్ ఉపాధ్యాయుల సభ జరుగబడును. కనుక అందగు విశ్వయ ప్రార్థితులు (బెజవాడనుండి బం జరుకు పోవు రైలులో ఉప్పలూరు స్టేషన్ వరకు 4 మైళ్లదూర మున నున్నది.)

వైద్యకరీతులు:— యల్. యం. అంబు యన్. డిగ్రీజ్ తీసివేసి ఇంగ్లాండుకుండునది రాయల్ కాజేజి ఆఫ్ పిజిసియన్స్ అంబు సర్జన్స్ క్వాలిఫికేషన్స్ సాఫీయట్లై యీ క్రింద పేర్కొనబడిన సభ్యులకు ఒక సంఘముగా ప్రభుత్వమువారు విశయించిరి ముద్రాను మెయిలు పత్రిక వ్రాయు చున్నది. సంఘ సభ్యులు: మేజర్ ఇ. డబ్ల్యూ. సి. బాల్ డిప్టీ యం. సి. కోమల్, యం. రామరావు గారు.

స్వస్థవృత్త ప్రచారక సంఘము:— టై సంఘ వత్తున ఆరోగ్య విభాగమునకు గురించి సామ్రామిక వ్యాధులయందు తన్నివారక మొక మార్గములకు గురించియు (ఈ ఆదివారము 149 బ్రిటిష్ కేక్ హైకోర్టుకుల ఆయనర్యేద వైద్యులయందు యవన్యాసము తీసుబడును. టై ఆదివారం 25-1-20 తేదీన సాయంత్రము 5-80 గంటలకు వైద్యురాలు, వంటు నువ్వారథానులగారు స్వస్థవృత్తమున ప్రభుత్వవ్యాధి ను గావించురు. ఆరోగ్యభిలాషు శిల్పగు రాప్రార్థితులు:— కాన వెంకటేశ్వర్య, కార్యదర్శి.

ఎమ్. ఎస్. కర్మగారి చిత్రపటములు:— వీరు ఇతివీధిని ఇత్రపటములు మాత్రాగ్రంథమున కేరనవి. ఈ పట ములయందు రామనాథకథ బహు అక్కర తీయునగ వెలవ ండినది. మూలతేదీ చంపుట మొదలుకొని రావణసంహారము వరకును గల కథ 10 చిత్రపటములలో వివరింపబడినది ఇందుములమున నిట్టివీటి బోధకములగు పురాణగాథలు బాల రతున, విద్యావిహీనులకును కన్నులకు గట్టియు నుబోధకము లగుచున్నవి. ఈ విధముగ బాలరతు వైదికవిద్య, చిత్రలేఖ నము నున్నగునవి ముఖ్యముగ జలవద గలవని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. ప్రాథమికపాఠశాలవిద్యార్థుల కిది అత్యంత బోధనము క్రమముగ నుండునును నిర్వహించు. కావున లాకలుబోధుల యజమాన్యమునకు, ప్రభుత్వయజమాన్యము నకు నున్న పాఠశాలలో వీని ఉపయోగించు పెంకము నును తికినవి మాయబ్రహ్మము. ఈ విధముగ నే మహాభారతము, దీక్షాపతరమున, హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానమున వీరు ఇతివీధి యున్నాయి. కర్మగారికి ఇత్రలేఖమున గల సాయర్య మెల్ల రకు వెలిసియున్నది. రామనాథము వెల రూ 0-10-0 మాత్రమే. వలయువారు కర్మగారి పేర 2, అఫీసు నేంకటాచల శెట్టిపిల్ల తిరువళ్ళిక్కేటి, మదగాను అని వ్రాసువలెను.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

నిన్న జరిగిన మునిసిపల్ ఎన్నికల ఫలితములను యీ క్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

2 వ డివిజన్	
పి. వి. దొరసామి మొదలిగారు	254 వోటు
కల్లా మునస్వామి శెట్టిగారు	209 వోటు
పి. దొరసామి మొదలిగారు	4 వోటు
చెల్లకగనిది	17 వోటు
మొత్తము 494 వోటు	
9 వ డివిజన్	
ఎ. సి. అశ్వారం నాదార్ గారు	381 వోటు
పి. వి. కృష్ణస్వామి నాయుడుగారు	274 వోటు
చెల్లకగనిది	33
688 వోటు	
22 వ డివిజన్	
రావుబహదరు సి. కల్లె శెట్టిగారు	277 వోటు
నాగభూరి విశ్వనాథయ్యగారు	58 వోటు
చెల్లకగనిది	32 వోటు
మొత్తము 362 వోటు	
28 వ డివిజన్	
రావుబహదరు నారాయణస్వామి శెట్టిగారు	637 వోటు
మైలాపూరు సింగారశేఖ శెట్టిగారు	28 వోటు
చెల్లకగనిది	11 వోటు
మొత్తము 671 వోటు	

హంగరీ సంధియేర్పాటులు

స్వామి, జరివరి 14:— సంధి మరతుల కేరములపై సంకేతములేసి 15 వ తేదీన ఆస్టియా కురిసిగియు మిత్రముం దలివారి కర్పింపవలయునని నియమింపగా మిక్కిలందలి ప్ర తినిధుల ఆదికార ప్రత్యములను కాపింపవలసినదనియు ఆ మెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సంగతిని నిర్ణయించుకుండునయ్యాయ గా, హంగరీమిత్రులే యంగీకరించిన అధికారప్రత్యములను హం గరీవారు విశ్వసించ వల్లమందెన వారు నుతిప్రయత్నము వొంది గట్టు విడితము కాగలదనియు, 15 వ తేదీ నాటికి ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రతినిధి సంధిసభకు వచ్చుననియు సంధి సభాకార్యదర్శి ప్రత్యుత్తర మొసంగెను.

కర్మ శేవాలయము:— అత్యుత్తమ స్వర్ణ శేవాలయ మున నికల్పన, జవరలు డాక్టరుగార్ల స్వార్థవిహ్నిములను సిక్కులు వెలకొల్పిరిని కుయిరతుత్రిక్ వ్రాసినవిషయము కేసును అసత్వము అని ప్రకటించెను.

ఒక ఫోటో గ్రాఫరును మాయముచేయుట:— కోయం బత్తురులో గురుస్వామిపిళ్ల అను ఫోటో గ్రాఫరు (కై) ప్రపు డు) యొద్దకు కొందరుకచ్చి 6 మైళ్లదూరమునను యొగ్రామ మున నొక టుంటుంబమునకు ఫోటో గ్రాఫరు అను లెని జట్టా బండిలో తీసికొని పోయిరి. యిది జరిగి వారమురోజులైనను ఆరనివాడ ఏమియును తెలియలేదు.

కనిష్టములను పొందుట:— కోయంబత్తురు జిల్లాలో నొకనిని కట్టుకొనుట కొక గ్రామమునకు ఇద్దరు పోలిక భ టులు పోవుచుండ చారిలో కొందరు వారి నడ్డగించి కత్తుల తో పొడిచిరి.

ఆక్రమార్య:— సివిలు వారంటుమీద పట్టుకొనవచ్చిన ఆమీనును కెప్పియకొనుటలో నొకడు పురకండులమున చెరువులోనుండి చనిపోయెను.

ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు వైమానిక ప్రయాణముల వై సధికారము వహించునట్లున్నది. అందునిమిత్తము నామంటు వైమానిక సంఘ మొకటి ఏర్పరచబడును.

ఇంగ్లాండులో కొంతమంది సావరములను కరగించి సగము చేయించి విక్రయించుచున్నారని వేర్కొనా తెలియజరిగిన కేసులో అరెస్టు చేయబడినవాడు వేయి ముగ్గురి కేలవరకు నామీను ఇచ్చినవిట్లు తాత్కాలికముగ విడుదలజరి.

ఒక బారిష్టరును, అతని భార్యయు మరయెనుగురును గలసి ఇంగ్లాండు బ్యాంకులో నోటులను మార్చి నిరంతరము సావరములను తీసికొనుటను కాచి బ్యాంకువారు సావరము లనుగాక మరివేదినై ఇచ్చెదమని చెప్పగా నిరాకరించి వారు సావరములను ఇచ్చుచుండుటను కనిపెట్టి వారి సావ రముల నేమిచేయున్నారో అసంగతిని బ్యాంకువారు రహస్య ముగ తెలిసికొనిరి. వారి సావరముల కరగించి సగము చేయించి విక్రయించు చుండుటను బాగుగ గ్రహించి అధికారుల కా సంగతిని తెలియజరిగిరి. వ్యవహార ప్రకు లిద్ద బిట్టికలనే కట్టుబడిరి. ఇంక మరికొంతమంది కట్టుబడునట్లున్నది.

శిశువులను వదలుట:— కాటాపూరు గలభాకేశులో శిశువులను వదలెనవారినిగూడ వదలవలె నని వందల మిందూసభ వారు 20వ తేదీన సభచేసి తీర్మానించిరి. అతీర్మానము రాజ ప్రతినిధిగారికి వంతుడెను. కొందరు ప్రతినిధులుగూడ వంతు బడుదరని తెలియచున్నది. ప్రజలపై విధించబడిన యిందె మ్మిటిలను రద్దుచేయవలె నని అత్యుత్తమ కానూరు ప్రజలను పురపాలకసంఘమువారును తీర్మానించిరి.

రేవల్లరేంజీ ప్రారంభ పాఠశాలోపాధ్యాయులసభ:— 1920 ఫిబ్రవరి 7, 8, తేదీలయందు రేవల్లరేంజీ ప్రారంభపా ఠశాలోపాధ్యాయుల సభ వెల్లూరు పాఠశాలలో జరుగును. భోజనపు భిక్షులకుగాను తదితర భిక్షులకుగాను శ్రీశివస్థు డును ఒక రూపాయ వంతున యీ నెల ఆభిషేకాగా యీ 31వ తేదీనాటికి వంతుగోరము. భోజనము అననము లేనివారు ఒక్కొక్క పావులా పంతులమును. కాట్టి ఉపాధ్యాయు లు మాకు దగు నుపహరించుచు సభకు విశ్వమునకు కేసు చున్నారము. ఆని సంయుక్త కార్యదర్శులు వెల్లూరునుండి వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీ కవచధర్మపుస్తకభాండాగారము, కుడూరు:— ఈ భాండాగార ద్వితీయవార్షికోత్సవము ఈ నెల 14-వ తేదీ దివ్యుట్టి కాజేవారు కోదారి రాధాకృష్ణయ్యకుండులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జనుప్రదముగా జరుగబడినది. ఆగ్రానవాధి పతిగారి యజమాన్యమునకు వైఖులలో చాలమందికి భాం డాగార మందు క్రద్ద గలిగినది. కవిశేక్వరపురపు బాలికాపాఠ శాల ప్రధానోపాధ్యాయులు గంగాధరకాస్త్రీగారు మాడ దయచేసి గ్రంథాలయోపయోగముల గురించి యజమాన్యసిండి సభ్యులయందు ప్రబోధమును గలిగించిరి. గ్రామస్థులు కుడివిధ ముల పుస్తక భాండాగారమునకు సహాయమును చేసెన మని బాగానను చేసిరి.

World's News.

EUTER'S AGENCY.

England

Melting of Gold Coin.

Interesting Case by bank of England.

LONDON, January 16.

The "Daily Mail" says seven people including a Barrister and his wife and two Hatton Garden diamond merchants were arrested in London yesterday evening in connection with a remarkable case in which the Bank of England is prosecuting under the section of the Defence of the Realm Act which prohibits the melting of gold coin. The transactions concerned represent hundreds of thousands of pounds. Several thousands in notes and gold were discovered at the houses of the people arrested. It appears that there have been withdrawals of gold amounting to hundreds of pounds weekly from the Bank of England for months past. The officials requested the drawers to take treasury notes in the interest of the country, but they insisted on their right to gold. After that watch was kept as a difference of twenty eight shillings between the value of gold per ounce and the face value of the sovereign makes the conversion of coin into jewellery profitable. Other arrests are expected.

Britain's Post-War Finance.

Object of 5½ Per Cent Loan.

LONDON, January 20.

Newspapers, commenting on the new British Five year 5½ per cent loan, emphasize that a special feature is that the loan is redeemable under five years at the option of the holder, by notice given in January 1921, 1922 or 1923, requiring repayment twelve months later. Another feature is that the new bonds and interests are exempt from British taxation, including income-tax for holders not resident in the United Kingdom. The object of the loan is to replace obligations totalling about 200 millions maturing in the present year.

Awards to I.A. Officers.

LONDON, January 16.

The "Gazette" announces the following awards to officers of the Indian Army for gallantry and devotion to duty in the field during 1919 in Mesopotamia.

D. S. O.

Captain J. C. Fraser for marked gallantry and good leadership. While commanding a small force he was heavily attacked for twenty-four hours on May 30th, at Qarahagir Hut. He inspired all ranks to greater efforts and maintained a stout defence until the arrival of reinforcements.

M. C.

Lieut. Goddard, During the attack on Sugari Camp on August 14th he displayed untiring zeal and contempt of danger. He controlled the command most ably all day. The failure of the enemy attack was almost entirely due to his foresight.

Resident Rawat Singh, 32nd Lancers, for marked gallantry and good work. On May 30th at Qarahagir, when his squadron was heavily attacked he used a Hotchkiss gun and delayed the enemy considerably, and though wounded he continued in action enabling the squadron to retire.

Jamadar Lal Shah Gul, 136th Baluchistan Infantry, Sherania. On September 17th with two sections he captured a point close to enemy Sagar and although heavily fired on he maintained the position for two hours without support until ordered to withdraw. He showed great gallantry in moving the wounded and controlled the command most skilfully.

Assistant Surgeon J. M. Connor. On July 18th he went from Fort Maude to Barley Hill picket and though wounded attended the wounded under fire until they were evacuated. He was again wounded but continued on duty till the 20th July.

Lieut. C. W. Harvey, Mt. Dakka. On July 3rd after three unsuccessful attacks made on Tura Peaks he led two weak platoons successfully against the Peaks inflicting many casualties on the enemy who retired. He showed great gallantry and able leadership.

Lieut. Augustus Oates. He commanded at Fort Maude on July 18th and when Barley Hill was attacked showed cool and able leadership in directing the effort to assist the picket. The heavy losses of the enemy were largely due to his excellent dispositions.

Captain H. V. Yule From June 6th to 8th he marched two hundred Gurkhas through enemy country fifty-four miles in forty-three hours to reinforce Fort Sandeman. He forced the way through after suffering considerable casualties by bold and able leadership and materially aided the situation at the Fort.

Nitrogen Products Committee.

Recommendations of Final Report.

LONDON, January 16.

The Nitrogen Products Committee in its final report recommends the adopting of measures for the synthetic production of nitrogen compounds on a large scale to enable the country to dispense with Chilean nitrate in the war time and urges the establishment of the calcium cyanide process in Great Britain without delay on a scale sufficient to produce sixty thousand tons of cyanide annually. The necessary electrical energy should be obtained either from water power in Scotland or by large steam power stations. The report submits proposals for conserving and increasing the existing output of combined nitrogen and also for the better utilization of coal and the reducing of consumption of raw coal as fuel. It suggests the framing of a co-ordinated policy to safeguard the future nitrogen requirements of the Empire and concludes:—"Nitrogen fixation

will be a new key industry and therefore it requires active Government support."

Bankers For World Trade.

International Support being Secured.

LONDON, January 16.

The appeal of financiers in America for an International Financial and Commercial Conference which was also addressed to the United States Government, was published simultaneously in Britain and other countries mentioned in the American appeal. The British memorial is signed by Sir Charles Addis and Sir Robert Kindersley, Directors of the Bank of England, Mr. Asquith, Viscount Bryce, Lord Robert Cecil, Mr. Clynes, Lord Inchoape, Mr. Reginald McKenna, the Railwaymen's leader Mr. J. F. Thomas and a number of prominent bankers. The memorial, as published in other countries, is signed by men prominent locally.

Wool Deal.

LONDON, January 20.

Several members of the Sub-Committee investigating the price of wool have issued a statement inviting the public to await the report of the Sub-Committee. They point out that no investigation has as yet been begun regarding the cost of production and distribution of yarn and of the profits arising from them. It is therefore suggested that any reports on yarn profits are only guesswork and therefore misleading.

Attack on Miss Florence Nightingale.

Suspect Detained in London.

LONDON, January 16.

The man has been detained in London in connection with the attack on Miss Florence Nightingale Shore. It appears that the suspected man was acquainted with Miss Shore.

Gold Theft Case.

Some Arrests.

LONDON, January 16.

Those arrested in connection with the Gold Case were brought up at Bow Street to-day. Evidence showed that £3300 in gold coins were found in the home and in possession of the accused when they were arrested. The accused have been remanded in bail ranging from five hundred to thousand sterling.

Railway Settlement.

LONDON, January 20.

In a speech upon the Railway Settlement at Cambridge, Sir Eric Geddes, Minister of Transport, declared that, if the men had not accepted the recent tentative agreement, they would have struck the severest blow possible at the principles of collective bargaining with Trade Unions.

Permanent Increase in Railwaymen's Wages Bill.

He pointed out that the settlement represented permanent increase in Railwaymen's Wages Bill from forty-seven millions before the war to one hundred and ten millions sterling, namely, an increase of 134 percent, notwithstanding any fall in the cost of living. This increase of sixty-three millions represented the estimated additional cost of Railwaymen's wages due to the improved rates, hours and conditions of service. As the cost of living fell, the Railway costs would fall, which reductions, coupled with the economies effected through unified management, should reduce the expenditure which had caused the recent increased rates.

Return of Railways to Level.

He believed that Railways could, despite the new Permanent Wages Bill, return to the level which would enable trade to thrive and compete in the world's markets without undue handicap. He had been assured by men's leaders that management could henceforth expect closer co-operation from the workers. This should release the management from the consideration of unending wages disputes, enabling proper attention to be given to economical and efficient management of their lines which would have the direct money result. The wholesale competition for the same traffic was wrong and wasteful. Railways should compete in developing the districts, not in trying to flick traffic from one another. His opinion was that day for that had gone.

Absence of Competition.

Nevertheless absence of competition should not be used unduly to curtail facilities. Finally, he said, that the settlement with men's leaders had given permanent substantial advance in the new standard of normal wage to men and also provided a normal wage to meet the present and future cost of living, with machinery to ensure thorough investigation, by management, workers and users, of future questions of wages and conditions of service.

Conclusion.

Wise and Statesmanlike Settlement.

It was a wise and statesmanlike settlement and if worked in the spirit and letter on both sides, would vastly improve not only the men's conditions, but efficiency of the great railway system and would allow the Government time to tackle the great problems of the future with which they were confronted in transportation which was an interest second to none in national importance.

Russia

Lettish Successes.

LONDON, January 16.

COPENHAGEN.—The Letts continue to advance against the Bolsheviks and have captured a number of villages north of Rishkiza for which a violent battle is proceeding. The Bolsheviks have been largely reinforced. British General Burt addressed the Lettish and Polish troops at Dvinsk congratulating them on their success.

General Denikin Interviewed.

Retreat Explained.

LONDON, January 16.

A "Daily Express" telegram from Novoposetsk says that General Denikin, interviewed at Taganrog, attributed his retreat to overwhelming Bolshevik masses. He relied on the continued help of France and British, but if all help were withdrawn and his cause temporarily eclipsed the struggle would continue. For it was impossible to tolerate the idea of a permanent Bolshevik triumph. He refused to countenance the idea of calling on Germany for help which was the cry of only a small section of the pessimists.

France

Urgent Bolshevik Danger.

Turkish Problem Thrown Background.

LONDON, January 16.

PARIS.—The Turkish problem has been thrown into background by the far more urgent Bolshevik danger. It is now possible that the Turkish problem will not be dealt with by the present gathering of the Allied Delegates.

New Ministry in France.

LONDON, January 19.

PARIS.—The Havas Agency says that M. Millerand has formed a cabinet which is chiefly the previous Ministry with a number of changes. M. Millerand takes the Portfolio of Foreign Affairs in addition to the Premier ship.

Supreme Council and Russian Problem.

LONDON, January 16.

PARIS.—The Supreme Council has decided, with a view to remedying the hardships of the population in the interior of Russia, to permit exchange of goods on the basis of reciprocal exchange between Russians and the Allies and neutrals. Consequently, they will give facilities to Russian Co-operative Organisations which are in direct touch with the Russian peasantry to import clothing, medicines, agricultural machinery and other necessities in exchange for grain, flax, etcetera, of which there are surpluses in Russia.

The arrangement does not imply any change in the Allied policy towards the Soviet Government.

Surrender of German War Criminals.

LONDON, January 16.

PARIS.—The Supreme Council has approved the letter demanding surrender of German war criminals.

French President's Election Result.

LONDON, January 16.

PARIS.—the Joint Parliamentary Secretariat in connection with Saturday's Presidential election gave Deschanel 408 votes, M. Clemenceau 389, M. Poincare 16, Jannet 4 Bourgeois 3, Foch 1.

Afterwards it was announced that M. Clemenceau has withdrawn his candidature.

America

"The Storm Centre of Europe."

American aid for Poland.

Probable Direction of Bolshevik Activity.

LONDON, January 15.

WASHINGTON.—In the House of Representatives, Mr. Baker, Secretary of War, recommended that America's surplus war supplies in Europe should be given to Poland to help her against the Bolsheviks. He added that the Allies were considering participation in the movement to help the Poles.

General Bliss, Member of the Peace Delegation, declared that the revival of the European war was not improbable if Poland were unable to withstand the Bolsheviks. The military experts believed that the Bolsheviks would turn against Poland and he was of opinion that the United States should request the Allies to give their surplus supplies to Poland, because Poland was the possible storm centre of Europe. Military experts believed that the Bolsheviks would not attempt to press eastward of Lake Baikal against the Japanese and that instead of sending armies to India or Turkey they would probably try military propaganda. He opined that this indicated a westward movement of the Bolsheviks.

Germany

The Ex-Kaiser's Letters.

Tirade Against King Edward.

Advocacy of Bigger German Fleet.

LONDON, January 16.

The instalment of the "Willy-Nicky" letters which the "Morning Post" publishes to-day contains a letter written by the Kaiser on August 22, 1905, in which he says:—"The arch-intriguer and mischief-maker as you have rightly called King Edward has been hard at work in the last months."

The Kaiser cites the report of the German gentleman, "I sent to Cowes to observe an 'entente cordiale' of conversation with King Edward to show how wide the net for secret information King Edward has cast over Europe and over you. He first let his Press launch the idea of a visit to Nieme and when all the papers in Europe had taken it up and talked it over he suddenly published an insulting 'demon' declaring that my Foreign Office had started the idea. The finest lie I ever came across. After this he invites my son behind my back to visit him in England—I have, of course, stopped that business. His Fleet is in the act of visiting our shores, and I think this will open the eyes

of many Germans, who are still loth to vote money for the extension of our Fleet. We shall send many down by rail and steamer to take the object lesson. They will, I hope, learn the necessity of building a strong Fleet."

Writing on August 26th, the Kaiser says:—"I have ordered my Fleet to shadow the British, and when they have anchored to lay themselves near the British Fleet to give them a dinner and make them as drunk as possible to find out what they are about and then sail off again. I think their astonishment will be as great as the English as well as our people believe that our Fleet will be in the North Sea. So don't tell anybody, for the secret must be well kept Ta-ta."

The Stockholm correspondent of the "Morning Post" says that the ex-Kaiser, writing to an old friend, Prince Fersenberg, complains bitterly of the publication of the correspondence as a violation of justice and says he is preparing an open protest through his Berlin lawyer.

Surrender of Ex-Kaiser.

Speculation.

It is pointed out in the Conference circles that in the event of Holland's being disinclined to deliver up Ex-Kaiser, Holland will have ground for resistance, in fact that the offence named in the Treaty, namely the crimes against the international morality and sacredness of the treaties, is not provided for in the Dutch laws or in Extradition Treaties. The French circles generally expect that Holland will refuse to deliver up Ex-Kaiser.

Berlin Workers Demonstrations.

Failure of Protest.

The Berlin Communists call for a twenty four hour strike as a protest against the killing of demonstrators on the 18th instant, was practically a failure. Tramways were partly affected and few factories closed.

Hungary

Peace With Hungary.

PARIS:—The Allies have handed the terms of peace to the Hungarian Delegation. The treaty in the main follows the line of the treaty of St. Germain with Austria.

Details of Treaty.

LONDON, January 18. PARIS:—The Hungarian delegates have been given a fortnight to submit their observations on the Treaty under which Hungary "interalia" recognises the independence of the Jugoslav and Czechoslovak states. The Frontiers of the New Hungary will be determined by a Commission of seven of whom five will be appointed by the Allies. The total strength of the Hungarian army is fixed at 35,000 and no heavy guns are permitted.

Australia

Davis Cup Competition.

Details of Result.

SYDNEY:—In the first singles match of challenge round for Davis Cup competition between Australia and Britain, G. L. Paterson (Australia) beat Major Arthur Lowe (Britain), 6-4, 6-3, 2-6, 6-3.

In the second singles match, Colonel Kingscott (Britain) beat J. C. Anderson (Australia), 7-5, 6-2, 6-4.

Australian Air Services.

London, January 15.

Melbourne.—A Joint Air Board representing the navy and army is being constituted to take over the control of the present air service. Mr. Pearce, Commonwealth Minister of Defence, says that the question of air service must be reconsidered as a consequence of Viscount Jellicoe's report.

Australia and Ex-Enemy Countries.

Imports Therefrom Forbidden.

London, January 15.

MELBOURNE.—The Federal Government has prohibited all imports from and exports to former enemy countries without the consent of the Commonwealth Minister of Customs.

Belgium

Shah's Arrival in Belgium.

Reception by King.

London, January 16.

15.—The Shah and numerous suite including an Prince arrived from Paris on January 14th at train. They were received at the station by of Belgium's and a number of distinguished with military honours.

In the evening in the palace the King giving Belgium's friendship towards France. The King of

January 20.
ative Council
will be moved
ing Emperor
al Procla-
liament
dis Act.

Indian Telegrams.

ASSOCIATED PRESS.

Delhi

Delhi Telegraph Subordinate Employees. Extraordinary Representative Meeting.

DELHI, January 21.

At an extraordinary representative meeting of the Delhi Telegraph subordinate employees including the Linestaff and the Menials held on the 20th instant, the following resolutions were passed unanimously for sympathetic consideration due to the immense strain felt at the present high cost of living, the scale of pay Rs. 1 to 30 increase cent per cent limited, Rs. 35.

81 to 100, fifty per cent limited, 150.
101 to 150, forty per cent limited, 200.
151 to 200, thirty per cent limited, 250.
201 to 300, twenty-five per cent limited, 350.
300 and above, twenty per cent.

The meeting requests the Director General to give immediate effect to the memorials submitted by all ranks of the staff regarding house rent, Simla Delhi allowance of 50 per cent, to include the line and menial staff. Abolition of local scale, revision of overtime rupee one by day and rupee two by night, per hour, and double rates for Sundays and holidays. The system of graded pay, clerical establishment including munshis in accordance with service, reduction of night duties in accordance with Maxwell Committee. Revised scale of pay take retrospective effect from the date of first memorial. House rent be granted all ranks of service menials included. The meeting places on record that the telegraph authorities be requested not to accept irresponsible statements from those seeking favour. A representative committee who have shouldered the responsibility of directing this movement constitutionally appeals to the Director General for early reply, for immediate relief, and will be reluctantly compelled to cease responsibility of such reply be not forthcoming within reasonable time.

Sind

Export of Cows from Gujarat.

A Contradiction.

KARACHI, January 21.

A press note issued by Mr. H. Dow, Assistant to the Commissioner in Sind (Civil Supplies) says:—A press note has recently been issued by the Bombay Government contradicting the report that 60,000 cows had been recently exported from Gujarat and stating that the total number of animals exported during the year 1919 was 1543. Some vernacular journals in Sind commenting on this rumour or its contradiction have suggested the very large numbers of cows or she buffaloes have been exported from Sind. The "Hindi" of January 10 refers to the press note issued by the Government of Bombay and enquires whether there has been any export of kine from Sind. The following figures are therefore published during the period from April 1918 to date a period of nearly two years, the total number of cows exported by sea from Karachi otherwise than by military authorities was two. The number of buffaloes similarly exported during the same period was nil. On military account the total number of cows exported to all destinations during this period was 302, and the number of buffaloes exported was 257. There is no record as to whether buffaloes were males or females, but probably the greater proportion were females. The total number of cows and buffaloes exported from Sind both on civil and military account during the last 21 months is 106. The following facts bearing on the same subject are also published for public information:—The last cattle census held in Sind was in 1915-16 when the total number of cows in Sind was over 7,00,000 and the total number of the buffaloes was over 2,80,000. These figures do not include young stock which number including calves and buffalo calves of both sexes was 5,65,000. There was heavy mortality among the cattle last year, but during the greater part of the period above referred to there was considerable influx of cows into Sind by land from Las Bela territory into Karachi District and from Thar Desert into Thar and Jarkar, Hyderabad and Nawabshah Districts in Karachi. These cattle, while making question of providing fodder more difficult largely increased the amount of the milk available for local consumption. These cattle were driven back into their homelands after the fall of rain and yield of other cows is much less than normal owing to the long period of drought they have passed through. These facts explain temporary deficiency in quantity and consequent high price of milk and milk products in Karachi.

Punjab

Railway Officer's Alleged Bribery Case.

Lahore, January 21.

The case of alleged bribery against Mr. Heymerdinguer, D. T. S., North Western Railway, was resumed on Tuesday before Mr. Prenter, Special Magistrate and evidence was recorded for the defence, Captain Williams, 23rd Rifles, Brigade, stationed at Lahore, stated he knew Mr. Heymerdinguer well. He heard no rumours about his taking any bribes. Multas was a cheap place. Mr. Hearn, City Magistrate, Multan, said he knew Mr. Heymerdinguer and Colonel Powney Thompson and they had been on bad terms. Mr. Smart Williams, Deputy Traffic Manager, North Western Railway who was at Lahore head office in 1917-18 said Mr. Heymerdinguer was one of his District Traffic Superintendents. Witness was transferred to Claims Branch. He did not consider that a slur on him. Mr. Heymerdinguer was also transferred to that branch and that was equally no slur on him.

Mr. J. Fries, Executive Engineer, Canals, said he knew Mr. Heymerdinguer and that the latter had

had a disagreement with Colonel Powney Thompson. Mr. Heymerdinguer had told him that Colonel Powney Thompson had asked him to call on him and had offered him a sort of apology for the words used at the time of disagreement. Mr. Heymerdinguer lived within his means. The case is expected to be closed on Wednesday when counsel for defence will open arguments and Public Prosecutor will reply.

Katapore Riot Case.

Prayer for Pardon and Mercy for men

LAHORE, January 21.

At an urgent meeting of the Punjab Hindu Sabha held yesterday Raja Narendranath, President, cabled to the Secretary of State and wired to the Viceroy praying for pardon and mercy for the men who have been sentenced to death in the Katapore riot case. It is understood a deputation will shortly wait on the Viceroy to appeal for mercy for these men.

Bengal

Nationalists and Lord Sinha.

Press Comments.

CALCUTTA, January 20.

The counter-demonstrations organised by the local Ex. committees on the occasion of Lord Sinha's arrival in Calcutta says the "Englishman" has served its purpose if only India has eyes to see. It provides another reason for the National Liberal Federation to rally its followers and formulate its policy.

The "Statesman" says that the counter-demonstrations was not good either in taste or in tactics and illustrates a result of encouraging students to meddle in politics.

The "India Daily News" observes that the lesson which Lord Sinha draws is that it is impossible to placate all parties in India by means of reforms.

Munitions Board Fraud Case.

Mr. Pratt Versus Chief Presidency Magistrate.

CALCUTTA, January 21.

The rule obtained by Mr. T. R. Pratt calling on the Chief Presidency Magistrate to show cause why Mr. Pratt's books which had been kept in the court by order of the Magistrate should not be returned to him, came on for hearing this afternoon at the High Court before Justices Chaudhuri and Newbould. Mr. Langford James appeared in support of the rule. The Advocate General showed cause on behalf of the Crown. The Advocate General said that the previous rule in this case was made absolute on the 7th instant. The Magistrate got that order on the evening of the 9th and the same night served it on Mr. Armstrong, Deputy Inspector General of Police. So there was no delay on the part of the Magistrate. On the 10th Mr. Meik, Controller of Munitions Board made an application and the Magistrate passed order directing Mr. Pratt to produce his books before the court and this order was served shortly after the books had been made over to Mr. Pratt's representative. It had been stated by Mr. James that the Magistrate and Mr. Armstrong put their heads together to frustrate the order of the High Court. If Mr. Pratt believed that such statements would help him in this case the counsel hopes the bench would disillusion him as quickly as possible. The Advocate General then read the affidavits of the Deputy Commissioner Shaw and Meik. The only conversation Meik had with Mr. Pratt on the occasion of the seizure was that Mr. Pratt said that there would be no objection if the books were taken away. Mr. Pratt did not deny it, but was not saying that he meant that if such a thing had happened in any other country, there would have been bloodshed. In conclusion the Advocate General said:—This is a serious matter involving very large sums of money, and I hope your Lordships will say the Government of India are right in directing this investigation to be made and carried out right up to the Munitions Board, as they firms in Calcutta or employees of Munitions Board should be brought to that justice which they richly deserve if they are guilty.

Mr. James addressing the court said that the Advocate General had made an insinuation against Mr. Pratt to the effect that Mr. Pratt took back two of his books while they were being removed by the public. That was absolutely untrue. The order complained of could not be made as books were not in the possession of Mr. Pratt's Agent, The Force of handing over these books to Meik, agent of Mr. Pratt and then serving a notice on him to produce them was un-British. Referring to Meik's affidavit counsel said that if Mr. Pratt had stated that there could be bloodshed if books were removed any sane citizen of the Empire would excuse him under the circumstances, for everything is possible in Bengal. Counsel had not concluded when the court rose.

Bombay and Calcutta.

Mints Administration Report.

CALCUTTA, January 21.

The reports on the administration of Mints at Calcutta and Bombay for 1918-19 which have been just published, show that the imported gold acquired during the year under the Gold Import Act amounted to Rs. 2,94,878 against Rs. 18,36,66,347 in the previous year. A consignment of 15,00,000 sovereigns was received at the Calcutta Mint from the Commonwealth Bank, Sydney, under an arrangement whereby sovereigns coined at Sydney mint were obtained in exchange for an equivalent amount of gold bullion shipped to Australia from gold holdings in currency reserve. The retail value of bullion and foreign coin shipped abroad on this account and on account of payment made in gold to the United States of America for silver received therefrom under Pittman Act amounted to Rs. 5,32,94,147. Gold coin and bullion valued at Rs. 1,24,79,691 were also issued to Native States in exchange for rupees. Bombay Mint continued to reserve usual consignments of gold from Indian mines for safe custody on behalf of the Bank of England. £16,71,698 worth of South African gold held at Bombay Mint for safe custody was shipped during the year on behalf of the Bank of England. During the year a branch of Royal

Mint was opened at Bombay with the object of coining sovereigns in India large accumulations of gold acquired under the Gold Import Act being utilised for the purpose. Actual coining was begun in August 1918 and 1,295,372 sovereigns were coined during the year. Pending completion of arrangements at the branch of Royal Mint, power was taken by legislation to coin in India gold mohurs of the same weight and fineness as Sovereign. Altogether 2,109,703 pieces of these new coins of nominal value of Rs. 3,16,45,545 were struck at Bombay Mint. The quantity of silver coinage carried out at mints during the year constitutes a new record, the total nominal value of Government of India coinage alone being Rs. 52,05,35,309 as compared with Rs. 30,77,07,326, the corresponding figure for 1916-17, which had hitherto been the heaviest coinage recorded in anticipation of the receipt of large consignments of dollar silver from America experiments were begun at Calcutta Mint early in the year with a view to making special arrangements for refining a portion of these consignments on their arrival in India. By the end of the year a large refining shed had been completed fitted with furnaces capable of dealing with large quantities of silver. Preliminary arrangements in connection with the coining of gold entailed a considerable amount of extra work at the Bombay Mint.

During the earlier months a small amount of munitions work was carried on at the two mints. The mints were also engaged on a certain amount of ordinary miscellaneous work such as the manufacture of medals, badges and dyes manufacture and the adjustment of scales and weights and miscellaneous supplies and repairs undertaken for other Government departments and for public.

Bombay

Mill Striker's Behaviour,

Causing Panic.

BOMBAY, January 21.

The panic caused by the behaviour of the strikers yesterday among shop-keepers in the mill area did not completely subside to day and in spite of the presence of the police and the military in the vicinity such of them that dared to do business did so with only a portion of their shutters open. In addition to rowdiness at Chinchpokli already wired there were small disturbances and stone throwing in a number of other places.

Striker's Mischief.

BOMBAY, January 21.

This morning the mill strikers again gathered in large numbers in the locality known as Chinchpokli and created a good deal of mischief by throwing stones at the passing vehicles, tram cars and pedestrians. A number of people received minor injuries. On the arrival of Military on the scene the crowds dispersed.

Labour Committee Representation to Governor.

The Labour Settlement Committee have sent a lengthy representation to His Excellency the Governor requesting His Excellency's intervention and appointment of a Commission. The Millowners Committee held prolonged deliberation to-day, the result of which has not yet been announced.

Details of Representation.

The Representation submitted to His Excellency the Governor by Sir Narayan Chandavarkar as President of the Labour Settlement Committee after pointing out that the replies of the Millowners' Association are in some respects vague, goes on to say that:—"My committee feel that it could not hope with much chance of success to persuade the operatives to resume work without some act of concession on the part of the millowners, as an earnest of their desire to ease the situation and win their confidence, my committee therefore pray that Your Excellency will be pleased to accede to the following proposals:—(1) A round table conference, to be presided over by Your Excellency, of the representatives of my committee and of the Committee of the Millowners' Association and (2) a commission to be appointed to enquire by taking evidence into the condition of mill labour for the purpose of enabling the Government to adopt such steps by legislation or otherwise as may be necessary and to ensure social and economic welfare of the labourers and prevent in future, so far as possible, recurrence of strikes and other labour troubles which are a menace to the city. As to the first of the two proposals I am to submit that the business of the Conference will be to come to a friendly understanding regarding the measure to be immediately adopted by the millowners as a condition of operatives returning to work. Such an understanding arrived under Your Excellency's auspices will greatly encourage my Committee to take upon itself the responsibility of advancing immediate resumption of work by operatives and it will have no doubt powerful influence on the operatives in the direction of complying with such advice. My Committee also urge a commission should be appointed at an early date to inquire into and report on the conditions of labour in factories and to recommend improvements therein, calculated to give the work people opportunities among them, of healthy and cultured personal and family life. My Committee think there should be an adequate representation on the commission of both employers and employees; that the commission should be presided over by a person well conversant with factory labour problems. Such a commission is rendered extremely necessary by the experience of the last two years when labour troubles had been a source of anxiety and woe to the Government and to the public. In submitting this representation I beg to add that my Committee did not think it fair and proper to approach Your Excellency and pray for intervention so long as my Committee were carrying on negotiations with the Millowners' Association."

Instigation for the Strike.

In the course of the representation a speech, delivered by a representative of a mill operatives at a meeting of the committee denying the charge that the strike was at the instigation of a few malcontents is quoted at length. According to the speech quoted what happened was the operatives of one mill in Bombay, feeling sorely the pinch, approached the Assistant Manager of that mill as the head manager was then absent and requested him to have the bonus of the last year paid to them, because they could not meet their wants

from their wages. The Assistant Manager not only declined to listen to them but was overbearing in his attitude that set up the backs of the operatives of the particular mill. They at once struck work, came out in a body and marched off instantly to other mills and began to throw stones at those working in them. The Managers of the latter mills seeing trouble brewing from outside stopped the machinery working and of their own accord and responsibility without any motion on the part of their operatives ordered the operatives to leave work and clear out of the mills. It was at that moment not a case of strike but a case of lock-out for which not they but their employers were at the start responsible, though it be that they felt at that moment the lock-out necessary in the interest of security and peace.

A largely attended meeting of strikers was held to-day at which the Honorary Secretaries of the Labour Settlement Committee spoke. A hand bill over the signature of Sir Narayan Chandavarkar stating the Governor was being approached and exhorting the strikers to behave peacefully was distributed at the meeting.

Governor's Reply.

BOMBAY, January 22.

In reply to Mr. Joseph Baptista's representation on behalf of millhands urging the Governor's intervention the Private Secretary has replied that His Excellency is taking immediate steps to enquire what steps he can usefully take to terminate the dispute in mill industry. At the meeting of the Labour Settlement Committee the President, Sir Narayan Chandavarkar, announced that he interviewed the Governor on Tuesday and made verbal representation of the millhands case following it up with a written representation. He assured the committee that His Excellency was actively engaged in bringing about a reasonable settlement and securing redress to the operatives.

A number of crane workers of the Port Trust Works have struck work. No grievances are given.

News in Brief.

DELHI, January 19.

Vicereunt and Lady Gosehan who have been guests at the Viceregal Lodge left for Peshawar on Saturday night.

TRIVANDRUM, January 21.

Mrs. Walker, wife of Prof. Walker, Maharajas College, died last night of Typhoid fever.

Bombay, January 21.

The Mail steamer "Manta" with the outward mails of the 8th instant is expected to arrive in Bombay at 5 a.m. on Sunday the 25th January.

PONDICHERY, January 20.

The Legislative Council met yesterday in an extraordinary session at 4 P.M. in the Town Hall. M. Henri Gaebels was elected the President of the Council. The object of the session was to study the question of increment in the pay of all Government Officers in view of the increased cost of living.

Latest Telegrams.

The Bombay Corporation have again invited the Government's attention to the beggar nuisance in the city and urged that early steps should be taken to deal with it by the provision of refuges, infirmaries and workhouses and undertaking legislation on the lines of the Vagrancy Act.

Calcutta, January 22.

A health exhibition is to be held in Calcutta in March next. It will be so arranged as to give visitors a literal education in the prevention of disease. Expert lecturers will explain the exhibits to Indian spectators.

Says a Darbhanga correspondent:—Before the District Magistrate of Darbhanga a petition has been filed on behalf of Babu Bidubashini Prasad, Zamindar of Birpur, situated in Darbhanga district, to the effect that in the villages around Birpur there has been a great upheaval of feeling amongst the tenants. It is further stated in the petition that some of the tenants had journeyed to Aurangabad to watch the deliberations of the last Indian National Congress and since their return they have been spreading false ideas that the freedom of man and country had been proclaimed and that anything which clashed with their conception of the absolute right of man must be seriously challenged. It is also stated that the tenants of Birpur have universally accepted that the malik should be set at naught and if need be his cutchery should be plundered. About these affairs the manager of the petitioner sent out the news to the sub-inspector of Deodha Thana. The District Magistrate has directed S. D. O. of Madhubani to take necessary steps to prevent a breach of peace and put down any violation of law.

కామమ వెల్లెడ ప్రజామండలి యనుమతిలేనిది పూర్వ శత్రు శక్తుల కేసుమతుల బంధపడనిదే, దిగుమతులకే దాదనియ. అట్టియే ప్రభుత్వ శాసన బహిష్కరించి.

కొయల జాతులకు ప్రాసిన శిశులకు మార్పింగు పోయినట్లైతే ఇంకను ప్రచరించుచున్నది. ఇంగ్లీషువారిమీద తన పోని కేసులను వెల్లెడికి ఆరోపించుచు నరదా యుక్త చూసి ప్రాసినా ప్రీడ్యుక్తు క్రమరీ గాన యూరపు ఖండ చూసి ఆ సోమాస్య ఆధికారము సంపాదించుట కంతయూ ప్రయత్నించిన ఆతడునులే తెలియెను. ఈశుల నిట్లు ప్రచరించుచుండుట తెలిసి కొయలజాతు చాల కోపగించుకొనుచున్నారనియు, తమ యశస్యతని కలహారు వ్యక్తీకరించిన యు తెలియుచున్నది.

తెలంగాణ వార్తలు

[తెలంగాణ వార్తలు]

లమెరికా పోలండునకు సహాయ మొనరించుట

హుస్సేను, జనవరి 15:—ప్రతినిధుల సభలో యుద్ధ కార్యదర్శి జేకబ్ గారిట్టు చెప్పిరి. యుద్ధసమయన నిరతుల సహాయమునకు ప్రోత్సహించుటకు సామగ్రిలను పోలండువారి కీయదగును. అందువలన వారు పోలండువారిలో నిగాటంక ముగ పోరాడగలరు. 11 పోలండు సహాయ మొనరించుటను గూర్చి మిగిలినందరికీ రాజీంతుచున్నాడు.

సంధ్యకా ప్రతినిధులలో నోకరగు బ్రిట్టు సేనాని పోలండుగాని పోలండులను నదికించి నిజాంజాలకుండు సేని యూరపు కంఠాదును మరల ప్రారంభమగుచున్న సందేహ చలదని తెలిపిరి. ఇట్లుపై పోలండులు పోలండుమీద పడ కత్తుక గావున మిగిలినందరికీ కమిషన్ వారసిన వస్తువు లలో మిగతా వస్తువులను పోలండున కిచ్చుట మంచిదని ఆత నియుక్తేశము. పోలండులు తెలిసి సరస్సును చాటి చూర్పు నకుతోక నుద్దేశపరు తమ ప్రాంతములను హిందూవేళునకును తుర్కీన కంతుకంబె సైనికోద్యమమును వ్యాపింకజేయుటకు ప్రయత్నింకనమ్యును అని ఆతడు కలంకుచున్నాడు.

ప్రాస్తుమాతన మంత్రవర్తము.

హుస్సేను, జనవరి 19:—హుస్సేనులో జెస్సీ వారిట్టు తెలియజరుచు చున్నాడు.—మిల్లి రాండు గారు మాతన మంత్ర వర్తము శేర్పూరిది. పూర్వపు మంత్రము చాలకుండి దానిలో మరల చేర్చబడిరి గాని ఎన్నియో మార్పులు గలిగినవి. ప్రధాన మంత్రకర్తయిన కవీందరుగారు మిల్లి రాండు గారు నిజ కీయమంత్ర పని గూడ చూచుచుండురు.

తురుష్క సమస్య కరిష్కారము.

ప్రస్తుత మాటాపుట.

హుస్సేను, జనవరి 16:—పోలండువారి ప్రమాదము చాల విశరీరముగ నుండుటవలన తురుష్క సమస్య ప్రస్తుత మిగిలినందరికీ కరిష్కారము కాదు. ఆచర్య ఆసితోక బడును.

యమ్మిసికి

లండను, జనవరి 15:—యుద్ధ కార్యాలయము వారిట్టు తెలియజరుచు చున్నాడు.—బ్రిటిషు మిలిటరీ మినహవారు డెసికిమ సేనానితో గలసి ఎంటోనోదక్షన కేగిరి. కాక్సును ప్రెస్టును ఆక్సాయిసది కెనక కొంతభూమి నాక్రమించుకొని యున్నాడు. ఆక్సాయిసంది మాతునకును గల భాగమును దాన ప్రెస్టును నాక్రమించిరి. రెడ్డులు ఆయనయమును ప్రయత్నించుచు విజయ మొందజాలక పోయిరి. ముంటియరు ప్రెస్టు మా ఉత్తరక్రిమియా యందలి కొంతభాగము నాక్రమించిరి. రెడ్డులు ఒకెస్సాయిమీది కేగు ప్రయత్నము లాపిసేను బడినది.

ఉర్దూ సభ.

హుస్సేను, జనవరి 14:—ఉర్దూ సభ జనవరి 15-న 'తేషి' వరకు నాపిసేతుబడిన. అద్రెయిటిక్కు సమస్య ఇంకను పరిష్కారము కాకయున్నది. సభవారు ఆర్గినియా, హార్మియా, ఆజెర్బయిజన్ జేకము స్వాతంత్ర్యమున కంగీకరింప తీర్మానించిరి.

తెలుగువిజయములు

కోపన హేళను, జనవరి 16:—తెలుగులింకను ము సెందుచున్నాడు. పోలండువారిలో ఆదిపూవుచు నాకు తరమున వారెన్నియో గానుములను సభా వా కోలకు చాలభయంకరముగు పోలండునకు విజుల కంకెవరదీయో సహాయము సేనానిబద్ధుగాదడ్డిక ల సభిసంధించుచున్నది.

కెండ్రి

బదులు నికె
నియ,నికె
లాభముగ
తేషి దీవు
కృతేశ వె

ఆంధ్రమున

(2000)

నూతన గ్రంథము

గాంధీ మహాత్ముని

హౌందవ స్వరాజ్యము

(ఆంగ్లమునుండి అనువాదితము)

ఎల్లరకు నగ్గమగునట్లు సుభతైలిని వ్రాయబడినది. ఆంధ్రు లెల్లరును చదివితీరవలెను. ప్రతి భారతీయుడు అందును విషయముల గ్రహించవలయును. ప్రతి 1-కి వెల రు. 1-0-0.

శ్రీవాసంతగ్రంథనిలయము, 17 నారాయణమొదలి శిథి, చెన్నపురి.

Notice.

Tenders are invited for putting up 2500 candle power Washington Lights daily in the places mentioned below.

(1) Three (3) lights shall be stationed in Sri Govindarajaswami Temple, one being at the Padikavali inside, one at the south-eastern corner and one at the north-western corner of the inner quadrangles

(2) Two (2) lights shall be stationed in Sri Ramaswami Vari temple, one being at the north-eastern corner and one at the south-western corner (near the temple building) of the Mahapradaksh-nam.

(3) Two (2) lights shall be put up at the Pushpathota, one being inside and one outside

The light inside the Pushpathota shall be kept burning throughout the night from 6 P. M. to 6 A. M. daily.

The other six (6) lights shall burn from 6 P. M. to 12 midnight on ordinary days and from 6 P. M. to 6 A. M. i. e., the whole night during festivals.

The tenders should reach the undersigned on or before the 25th instant. Each tender should be accompanied with an earnest money deposit of Rs. 100 -. The tenderer should specify in the tender application the rate for each light per diem. The successful tenderer should be prepared to supply the required number of lights with all thnd accessories, including kerosine, mantles air spirit etc., from 1st February 1920. The contract should run till 30-6-20. The lowest or any tenderer may not necessarily be accepted the right of rejecting or accepting any tender being reserved by the under signed.

M. SURYANARAYANA RAO
For Visha:ankartha.

మలయ పుస్తకములు

గనేరియా అను గ్రంథమునకు తులనము.

తద్యము లేదు. పిల్లల కొరకు లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, కప్ప, అను నా ము విధముల గ్రంథములను మూడు భాగాలుగా వ్రాయును. అనేక రాజకీయములలో వాడబడిన గొప్ప కొవడము. మొదటి 1-కి రు 2-4-0

పంచంగము

రాధాసంపత్తరము. శ్రీపాదవాది. అనేక ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు వెల 1-కి 0-2-0. నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ వంతుబడవు.

(1251) గందర్వపార్వతీ, రాజమండ్రి.

పట్టణము సైవల్ ముక్కు-పాడి

ఈ ముక్కు-పాడి మిగుల శ్రేష్ఠ మైఖాగానుగో రయ్యును. ఒకరిదేవ ఉపయోగించుచుండి. వీరి 1 కి రు 4-0-0. శేష 1 కి రు 0-4-0. వాస్తవ ప్రశ్నము.

కె. ఆర్. శేష అందుకో,

23, కృష్ణస్వామిగారి అగ్రహారము, మదరాసు.

ప్రత్యేకపు ఖాళీ అమ్మకము.

మిగుల చౌకధరలు.

ఇంటివైక కప్పు పెంకులు. ఇంటివైక కప్పులు. ఇంటివైక కప్పు పెంకులు. మిక్కిలి పేలైన మంగుసూతు ముడిది హెన్స్ గు ముడిది పెంకులు ఇప్పటిమా పురుల ననుసరించి ఆవిరి తూత్రములు, రోటరీ వెన్సు, కగ్ మిల్లులు, పాలిషర్లు, మన్నగు వాని ఉపాధులు చే రయార చే జరుగును. అర్థర ఇచ్చిన ఇప్పటిమా పురు ఇటుకలు, శ్రేష్ఠమైన ఇంటివైక కప్పులు, ప్లాక్ ఇటుకలు, హోల్ ఇటుకలు, రిడ్జులు (ఇంటివైక కప్పు వెన్నులు) ప్లాట్టువైకలైట్లు, మెటిలేటెడ్లు (ధారాశూణా గా శుభ్రమైన గాలి ప్రవహించుటకు చేయు సాధనములు), అలంకార మైన, సాదామైన లోక కప్పులు, (కిందపరచు రాళ్లు (పొరింగు) (నీలింగు) మొదలగు అన్ని విధములైన తవ్వకములు పగ్గింపు కేటోను, స్టేసింగు కేటోను పురమాషీ గా రయార చే జరుగును. కానిటరీ, ట్రెయినేజీ గొట్టుములు, బెట్టు వంపులు) టి ముడిది గొట్టుములు, సర్ కీ వాంపాజివక్ మొదలగునవి కూడ రయార చే జరుగును. ఒకసారి అర్థర ఇచ్చి చూడ ప్రార్థన. ఈ క్షరములు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మానేజరు, బి. ఎన్. ఇండస్ట్రీయల్ హోమ్, (1976) పోస్టు ఒల్లూరు, (కోచ్చిన్ స్టేటు)

Manager
B. N. Industrial Home
P. O. Ollur (Cochin State.)

649 నమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, ఇతర వస్తువులను వాసిను యిచ్చిన తుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును. ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, 25, నైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను పరిమైన ధన లబ్ధి రయార చేసి విక్రయించుట వంతుబడును. రయార రుప లేనివాటిని అతిశ్రద్ధాగా అర్థరమేరవ రయార చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్థర ఇచ్చి నగలు రయార చేసుకొన్న వారికి వాసి మాసముకం రెండుగురొరయ్యును.

వి. నటరాజన్ అందుకో,
(1997)

(నటరాజ హోల్)

ఇంగ్లీషు, హిందూదేశీయ పరిశ్రమములు
మా కద్ద రయారగా నున్నవి.
మేము వివిధా తెప్పించుటలను
ఇతరులకంటె నయముగా ఇవ్వగలము.
బయటి అర్థరము మిక్కిలి శ్రద్ధతో సంపించుమును.

నటరాజన్ హోల్ { 25 రి తంబు శెట్టి వీధి,
తంకి విలాసము. మద్రాసు.

వైద్యగ్రంథములు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకణ్తి బి. ఎ., ఎం బి. సి. ఎం. గారిచే రచియింపబడినవి.

1. అంటువ్యాధులు 0-12-0
 2. చంటిబిడ్డ 1-0-0
 3. కలరా 0-7-0
 4. మలేరియా (చలిజ్వరము) 0-7-0
 5. ఆము ర్వేదమునందలికొన్ని ప్రశ్న మోక్షములు 0-4-0
 6. Principles of Ayurvedic Treatment (English) 0-8-0
 7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English) 0-4-0
- ఈ గ్రంథములు కొరవారు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద బోధ ధాలయము వారి 19 హోనురోడ్డు, మంబురోడ్డు చెన్నపురి నుంచి అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను (1985)

NATURAL. (160)

OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

SPECIALITY

AT

A. RATNA & CO.

157, Broadway, MADRAS.

TelePhone No 620.

Post Box No. 116.

Telegraphic Address:

'RATNACO,' Madras.

HEALTH FOR A POSTCARD

suffer from Functional If you Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described as an aid to Nature—the actual cure being effected by an “excessive accumulation of the blood in the diseased part,” the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential “Natural—” that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. F.) Bureau in the Eas Batale (India)

DR. BIER'S ERECTRUSS

669)

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపత్నరాది సంచికలు.
అనేక వికల్పవిశ్లేషణములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక వెల ప్రతి 1-కి 1-0-0
రెండవ “ ” 1-0-0
మూడవ “ ” 1-0-0
ఇందు విశేషా మహాసంగ్రాహ చరిత్రము విశేషము.
ఏడవ సంచిక వెల ప్రతి 1-కి 1-0-0
ఎనిమిదవ “ ” 1-0-0
తొమ్మిదవ “ ” 1-0-0
పదియవ “ ” 2-0-0
6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంకర్షర ములలో జరిగిన సంగ్రాహ విషయములు సంక్షేపముగ విశ్లేషణములతో ముగియవలెను.
ఈ పదిసంచికలను ఏక కాగితమున కొనువారికి మొత్తముగా పరసముగ యిచ్చెదము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

ఆంధ్రమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేసారిగ 6 రూ॥లకు కొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. X కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మూలమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహనితైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 | డబ్బీ 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైలము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెలుకులు, చిల్లెలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా వెల రూ. 0-10-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరీరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రస్తుతమున యిండియాలో వివాదము మొదలుపెట్టిన ముఖ్యముగా మన మాండ్లము వదలుటకును జ్ఞానశక్తి పాపములను తలవెండ్రుకల తరిమిపు మన నిగ్గనిలాడుచుండుటకును ప్రతిష్టాపాదన పులిపురుషుడును ఉభయముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజర్వు)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి లీ తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శోభనములకు తట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడువలన చాలవల్లభమును కలిగించును. పని మొదల గుంతులను కండ్లకు కలుగు మార్పులను పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్ని జాతుల శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకను పురుషు లును సేవకు ముండ్లకి మహాభాగము మొనరింపించి.

నేడు దీని మరయోగించుచుండుడు.

తల ఒకబుడ్డి 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 0-5-0 అదాము.

మాడుబుడ్డు 2-10-0 వి. పి. చార్జీ రు 0-12-0 అదాము.

పోస్ట్ పేజెంట్లు:

ఆంగ్లో-యిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

(D 126 W 100)

155, బామ్బాయ్ నీడు, బొంబాయి.

ఇంపీరియల్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

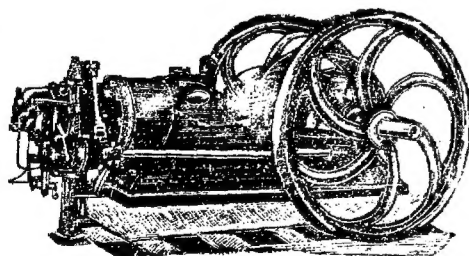
1948

వయం తక్కువ !

నమ్మకము అధికము !

ఫలము ఎక్కువ !

(దయచేసి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషుభాషలో జరుపవలెను) (ప్రకృతప్రకృతి సహకరించి తయారుచేయబడినవి.)

క్రైండింగు మిల్లులు, అయిల్ మిల్లులు, అన్ని రకముల పంపులు, కలర్ క్రైండింగు మిషనులు, సా బెంచీలు, బేలింగు వెన్సులు, సి లెండరు నూనెలు, బెల్టింగు, మిల్లుజిన్న స్టాక్స్ మొదలగు ఇతర అన్ని రకముల మిషనులు మార్కెట్ల తయారుగా యున్నవి.

పి. జి. మాస్కరు అండు కంపెనీ, ఎంజినియర్లు అండు కంప్లెక్సు ద్వారా

అప్పాలా వీధి, పోర్టు, బొంబాయి.

P. G. Masker & Co., Engineers & contractors, Appollo Street, Fort, Bombay.

శ్రీశ్రీమలయన గోపాలకృష్ణ గోపాలాచారి చక్రిని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి మై దాండ్ర మహాజనసభలయందలి

సభాసన సభాభ్యుదయ, సభాభ్యుదయ, యువభాగ్యములు, వారి శిక్షణములు, సభా శిక్షణములుగలవు.

వెల రూ॥ 1-8-0.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

విప్రడిగ సహితమున డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవర్ణన

అమరకృష్ణ రక్తములను జనించు శాస్త్రములకు పోషకమునది మందు. తగువులను, మచ్చలను, గంధములను సువ్వుడు, పొత్తములను, అన్ని విధములగు గంధు గర్భ శోభనములను పోగొట్టును. (29)

మిక్కిలి శ్రేష్టమైన రక్తశుభ్రకారిణి

సోపాని సాగ్నతర్పిణి గుణ వియుక్త సిర్గుంజను, సాజమైన మధురచిన్న అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పొడిరసవోషములను, మలబద్ధకమును కాల్చెంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. కీరశాస్త్రమును గలగజేయును. 16 కోటలకు పండుకుట్ట 4 కౌన్సు బుడ్డిలో ఉప్పుబుడును.

పోస్ట్రెటరు. — పి. డి. సావంత్,

144, పననవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor : P. D. SAVANT,

Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

సర్వవృద్ధి క విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్ మార్కు)

586

హి. శివశాస్త్రి వయ్యలూరు సంతోషములో పోవుచును. శుభములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ॥ 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి దుబుంబులను దుండు కలసిన మార్మోషనము. అంక్ష పోషకము, తేలికైన ద్రవ్యములతో ప్రాసక్తగాంచబడియున్నది. ఎన్ని పనులు ముందగు నుండు గుణములుగలదు. తేలికైన మూలమే కాక ఎలక, దుక్క, పాము, జిల్లే మొదలగు విషములకు పుల కాటులకును మహా గింపును. తెల పాకెట్ 1-కి 0-2-0 పోస్టు 0-8-0. 1 డబ్బా పోస్టు తెల రూ॥ 5-0-0. పోస్ట్ పేజెంట్లు.

డబ్బా 2 పోస్టు తెప్పించుకొనువారికి పోస్ట్ పేజెంట్ ఇవ్వాలి. ప్రతులకు 100 కి 25 రూపాయలు కనీయ నియమము.

అనునామా: — ధనంబు డి. కె. సె. పోస్టుబాక్సు 212, పో. బా. కుట్ర పోస్టు, మదరాసు.

పాశ్చాత్య పేంకటాచలపణ్ణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. శిశువిల్పానరణము: — అశోకులతల ప్లేగురోగులకు ఈ పిక్చిరిలాస రసములను నిరోధిస్తాయన్నది. ఒక రోయక లక్ష్మిరిలాస రసముగల సీసా తమయెద్ద నుండెనేని ప్లేగుకు నిరోధిస్తమైన సిద్ధాపథము పోగొట్టి తదని తామే సంతోషముగ బుట్టగలరు. దినబ్యరము, మారణ శాల్యర జ్వరములు, సన్ని పాతము మొదలగునవి తక్కువ గుణమును, సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇవ్వాలి. (594-801)
2. ప్రసవానరణము: — ప్లేగుగర్భలతను, సందుల నొప్పి పావుటకును మంచియందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇవ్వాలి.
3. క్షేచ్ఛానరణము: — దీనిని నేరించినప్పటి నుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) బాంతిలేది, కీరశేది, అశీర్ణ శేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇవ్వాలి.
4. బాలగుభోదనము: — రిడ్డలకు బలకారి; తిమ్మని మందు. మందుము, ముఖబద్ధము, అశీర లేది, కృశత్యము, కడుపుబ్బియుండుట, అకలిలేవండుట మొదలగునవి గుణముందు రిడ్డలు ప్రస్థిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0 5-కి 1 ఇవ్వాలి.
5. లోకాచుడుగర కస్తూరిమూత్రము: — రిడ్డలకు మందు.

శుష్క ముడిరసవారికి, బాలింతలు ఉత్తమములు కాది. మందు, పడిశము, దగ్గు, అశీర్ణము, కీరశాశి, పార్శ్వచాయపు, ముఖబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింకనకక రోగములకు గుణములే యును.

250 మూత్రము గల సీసా	0-4-0
తిమ్మని కర్మతో 5-కి	1-8-0
" "	12-కి 2-18-0
" "	25-కి 5-8-0

ప్రతి కోవధముతోకూడ అనునామా తెలుగున పంపబడును శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

